

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

Raamatukogunduse ja infoteaduse osakond

Raamatukogunduse ja infoteaduse eriala

Piia Salundi

PÄRNU GÜMNAASIUMIÕPILASTE VALDKONDLIKUD
INFOVAJADUSED JA KASUTATAVAD INFOALLIKAD

Seminaritöö

Juhendaja: magister Aivi Sepp

Viljandi 2006

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. INFOVAJADUSE JA INFOKÄITUMISE UURINGUD	5
1.1. Koolinoorte infovajaduse ja -käitumise uuringud	9
2. ANKEETKÜSITLUS PÄRNU GÜMNAASIUMIÕPILASTE INFOKÄITUMISE KOHTA.....	14
3. PÄRNU GÜMNAASIUMIÕPILASTE VALDKONDLIKUD INFOVAJADUSED JA KASUTATAVAD INFOALLIKAD.....	17
3.1. Infovajadus valdkonniti	17
3.2. Informatsiooni omadused.....	21
3.3. Kasutatavad infoallikad	22
3.3.1. Probleemsete eluvaldkondade puhul kasutatavad infoallikad	23
3.3.2. Infoallikate kasutamise sagedus	30
3.3.3. Interneti kasutamine	35
3.3.4. Raamatukogu kasutamine.....	38
3.4 Kokkuvõtteks.....	40
KOKKUVÕTE	41
KASUTATUD KIRJANDUS	44
LISAD	45
Lisa 1 Küsitlusleht.....	45
Lisa 2 Sagedamini külastatavamad internetisaidid	50
Lisa 3 Enimkasutatavad otsimootorid	53

SISSEJUHATUS

Käesoleva töö teema valik on ajendatud huvist selle vastu, kuidas ja millistest allikatest otsivad praegused noored – eelkõige gümnaasiumiealised - endale vajalikku informatsiooni. Töö arenedes on kerkinud küsimused ka erinevate valdkondade kohta – millest noored huvitatud on ja kas nad saavad nende teemade kohta piisavalt informatsiooni.

Käesoleva uurimuse eesmärk on kirjeldada Pärnu gümnaasiumiõpilaste (siin peetakse silmas gümnaasiumiklassides õppivaid noori) infovajadust valdkondade lõikes ja selgitada, millised on nende eelistatumad infoallikad ning allikate kasutamise sagedus.

Käsitletavad probleemid on:

- a) milline on gümnaasiuminoorte infovajadus valdkonniti – kuidas nad ise oma informeeritust hindavad ning millistes valdkondades vajavad infot enam;
- b) milliseid allikaid gümnaasistid info leidmiseks kasutavad – milliseid kasutatakse probleemsete valdkondade puhul ja kas neid usaldatakse, milliseid infoallikaid üldse kasutatakse ja kui sageli.

Eraldi on töös vaatluse alla võetud internet ja raamatukogu infoallikana. Internet seetõttu, et praeguses Eestis on selle olemasolu ja kasutamine massiline (Toots, Plakk, Idnurm 2004, lk 26). Huvi raamatukogu kasutamise vastu on tingitud töö autori omandatavast erialast.

Kasutati kvantitatiivset uurimismeetodit. Gümnaasistidel paluti vastata ankeedile, ning vastused töödeldi statistiliselt andmetöötlusprogrammiga SPSS. Olenevalt kooli juhtkonna soovist esitati õpilastele küsitlus veebipõhiselt e-formulari kaudu või paber kandjal.

Esimene peatükk tutvustab mõnigaid varasemaid kooliõpilaste hulgas läbi viidud infovajaduse ja infokäitumise uuringuid. Teine peatükk tutvustab käesoleva töö metoodikat ja uuringus

osalenuid. Kolmas annab ülevaate uuringu tulemustest ning võrdleb neid Tartu kooliõpilaste seas 2004. aastal (Laas, Lamesoo 2004) läbi viidud uuringu tulemustega.

Kavas on viia küsitlus läbi ka Pärnu maakonna gümnasistide seas ning võrrelda linna- ja maanoore infovajadust, informeeritust ning kasutatavaid infoallikaid.

1. INFOVAJADUSE JA INFOKÄITUMISE UURINGUD

Antropoloog Gregory Bateson ütleb, et informatsioon on kõik see, mis muudab indiviidi teadmiste seisundit. Paljude teiste autorite definitsioonid on sellega sarnased. (Virkus 2003)

Informatsiooniga seotud probleemide uurijate hulgas puudub üldine arusaamine infovajaduse mõistest (Virkus 2003). Raamatukogusõnastik annab termini “infovajadus” seletuseks: “töös ja tegevuses tekkinud vajadus saada informatsiooni” (2006). Sarnaselt määratleb infovajaduse Line: „vajadus (*need*) on see, mida indiviid peaks saama oma töö või uuringu jaoks, samuti enesetäiendamise või meelelahutuslikel eesmärkidel jne.” (Tibar 2001, lk 9). Õpilaste infovajadust uurinud Andrew K. Shenton ja Pat Dixon käsitlevad infovajadust kui inimese soovi või vajadust omandada intellektuaalset materjali, et kergendada, lahendada või muud moodi reageerida olukorrale, mis tema elus esile kerkib (Shenton, Dixon 2003, lk 8).

Robert Taylor on määratlenud infovajaduse neli tasandit:

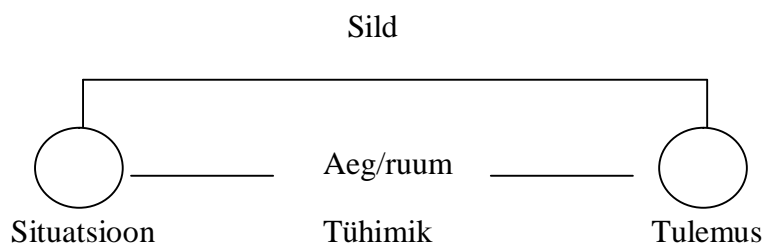
- 1) sisemine vajadus (*visceral need*);
- 2) teadlik vajadus (*conscious need*);
- 3) formuleeritud vajadus (*formalized need*);
- 4) kohandatud, sobitatud vajadus (*compromized need*) (Virkus 2003).

Sisemine vajadus on nn mitterahulolutunne, see ei pruugi olla teadvustatud ja seda ei saa keeleliselt väljendada. Teadliku vajaduse on inimene endale juba teadvustanud, kuid ettekujutus sellest võib olla veel ebamäärane. Kui teabevajaja suudab teadvustatud vajadust väljendada, on tegemist formuleeritud infovajadusega. “Kohandatud infovajadus on infoteenindust pakkuvale isikule (kas infotöötaja või raamatukoguhoidja) või infosüsteemile esitatud otsinguülesanne, mis on töödeldud viisil, et küsija saaks teeninduselt vastuse.” (Virkus 2003)

Brenda Dervini nägemuses on teadmiste hankimine võrdne silla ehitamisega üle intellektuaalse tühimiku (Virkus 2003). Tom Wilsoni nägemus Dervini mudelist (Wilson 1999) on toodud joonisel nr 1.

Joonis 1

Tom Wilsoni mudel Brenda Dervini teadmiste hankimise teooriast (Wilson 1999)

Tühimikku võib mõista kui vajadust teadmiste järele, mis on tekkinud teatud situatsioonis. Dervin rõhutab, et hangitavat teadmist ei pruugi saada tingimata valmis kujul. (Virkus 2003)

Tom Wilson peab informatsiooni hankimiseks “eesmärgipärast informatsiooni otsimist rahuldavaks teatud eesmärgi” ja sellele vastavat käitumist infootsikäitumiseks. Uuringutes kasutatakse ka mõistet “infokäitumine” (*information behaviour*). Infokäitumine sisaldab peale eesmärgipärase informatsiooni otsimise ka passiivset info hankimist, samuti info kasutamist. (Virkus 2003)

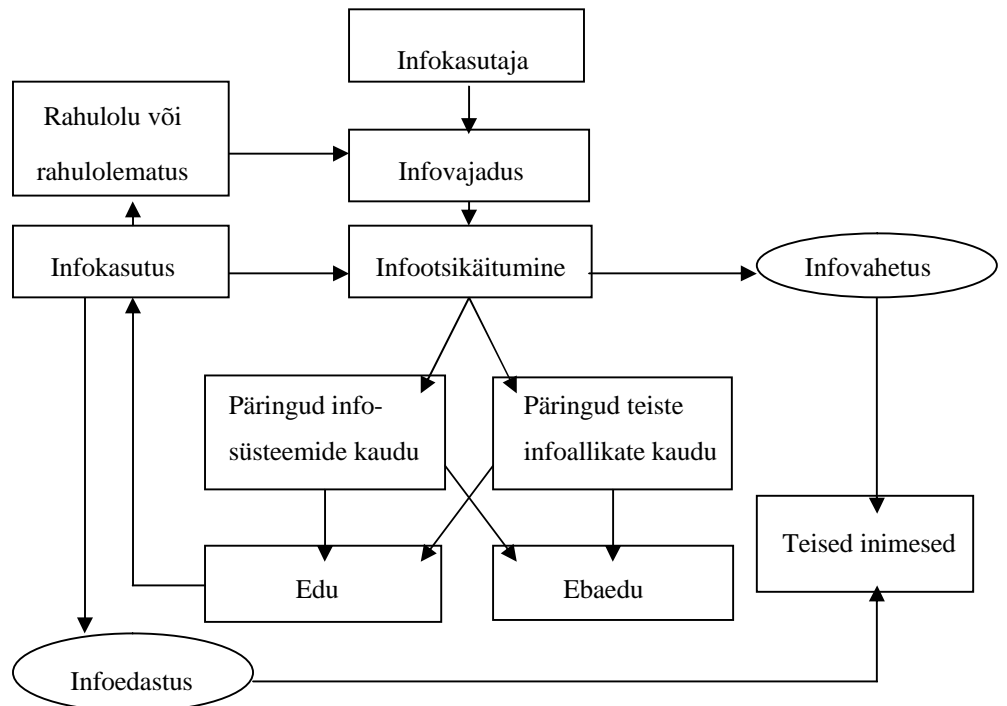
Infokäitumist defineerib Wilson kui tegevusi, mida inimene võib teha, kui ta on teadlikuks saanud oma infovajadusest, sellise info otsimine mistahes viisil ja selle kasutamine või edastamine (Wilson 1999, lk 249). Wilsoni arvates sisaldab infokäitumine nii aktiivset kui passiivset informatsiooni otsimist ja kasutamist. Aktiivne infokäitumine on näiteks vahetu suhtlemine, passiivne näiteks reklaami jälgimine televiisorist, kavatsemata sellele informatsioonile vastavalt tegutseda. (Virkus 2003)

Wilsoni infokäitumise mudel (vt joonis 2) näitab, et infootsikäitumine algab tajutud infovajaduse tagajärjel. Infokasutaja püüab seda vajadust rahuldada ja teeb päringuid formaalsete või mitteformaalsete infoallikate kaudu. Tulemuseks on edu või ebaedu. Õnnestumise korral kasutab inimene leitud informatsiooni ja see võib tajutud infovajaduse täielikult või osaliselt rahuldada, ebaedu puhul tuleb potsessi korrata. Mudel näitab ka seda, et infokäitumise osaks võivad olla

läbi infovahetuse ka teised inimesed – neile võidakse kasulikuna tunduv informatsioon edasi anda. (Wilson 1999, lk 251)

Joonis 2

Wilsoni info-
käitumise mudel
(Wilson 1999)

Raamatukogunduse ja infoteaduse uurijad on noorte infokäitumisele vähe tähelepanu pööranud (Shenton, Dixon 2003, lk 5). „Noorte” all on erinevad allikad pidanud silmas üpris erineva vanuseastmega inimesi – nt A. Laasi ja K. Lamesoo uuringus kuuluvad mõiste alla koolinoored ja noored, kes „on päevastes õppeasutustes õppimise lõpetanud ning kombineerivad hariduse saamist töötamise, töötamise ja/või oma pere eest hoolitsemisega” (2004, lk 1). Uuringus osalesid 5.-11. klassi noored (Laas jt 2004, lk 4) ning täiskasvanute gümnaasiumis õppijad, seega on vanuseskaala üsna lai. A. Shentoni ja P. Dixoni uuringus osalejate vanused ulatusid kolmest eluaastast kaheksateistkümnene (Shenton jt 2003, lk 9). Käesolevas uuringus on tähelepanu suunatud gümnaasiuminoortele - kolmes viimases gümnaasiumiklassis käivatele õpilastele.

A. Shenton ja P. Dixon ütlevad, et enamik noorte infokäitumise mudeleid on loodud õpilaste kooliülesannete täitmise taustalt (2003, lk 6). Noorte infokäitumise kohta on R. Tabberer välja töötanud mudeli, mis hõlmab planeerimise, info leidmise, selle kasutamise ja esitamise ja tehtud töötulemuse ülevaatamise, seda võib tarvitada peaaegu iga koduse õppeülesande puhul, mis nõuab märkimisväärset informatsioonihulka. C. Kulthau mudelisse on peale tegevuse (teema valik, fookuse formuleerimine, informatsiooni kogumine) kaasatud ka infootsijate emotsioonid.

Selle mudeli põhjal on ameerika keskkooliõpilasi uurinud K. Bland ja L. Friel. Teismeliste infootskäitumist koolitöö raames on uurinud ka J. Pitts. J. Pittsi mudel on C. Kulthau kirjeldatuga osaliselt analoogne. (Shenton jt 2003, lk 6)

T. Burdicki mudel on suunatud infootsiprotsessi emotsionaalsele mõõtmele. Ta on välja töötanud mudeli õpilaste erinevate infootsingustiilide kohta, mis jagab infootsijad motivatsioonitaseme ja fookuse formuleerimise järgi. Tema kuus gruppi infootsijaid kannavad iseloomulikke ja humoorikaid nimesid, nt „tõrges turist”, „erapooletu eksinu”. (Ibid, lk 7)

A. Shenton ja P. Dixon ütlevad, et infootsikäitumine algab siis, kui inimese elus esile kerkinud situatsioon stimuleerib infovajadust. Kolmteist tüüpi infot, mida võidakse vajada, on nende tõlgenduse kohaselt järgmised:

- 1) *nõuanne (advice)*, vajadus nõuande järele võib esile kerkida mistahes käesolevas uuringus käsitletud eluvaldkonnas;
- 2) *spontaanne “elusituatsooni” informatsioon (spontaneous “life situation” information)* vastuseks esile kerkivatele probleemidele ja uudishimule;
- 3) *isiklik informatsioon (personal information)*, mis võib olla seotud noorukite endi või teiste inimestega nende sotsiaalses maailmas;
- 4) *tunnete alane tugi (affective support)*;
- 5) *teiste empaatiline mõistmine (emphatetic understandig)*;
- 6) *tugi oskuste arendamiseks (support for skill development)*;
- 7) *koolis käsitletav informatsioon (school-related subject information)*, seda võidakse otsida seoses kooliülesande täitmisega, see võib ka olla ajendatult mõnest koolis käsitletud teemast;
- 8) *huvist ajendatud informatsioon (interest-driven information)*;
- 9) *tarbijainformatsioon (consumer information)*, tegemaks otsuseid võimaliku ostusoovi puhul;
- 10) *enesearendamisega seotud informatsioon (self-development information)*, mida vajatakse otsustamaks tegevussuundade üle, mis mõjutavad noorte tulevikku;
- 11) *ettevalmistav informatsioon (preparatory information)*, mis kuulub eelseisvate väljakutsete juurde;
- 12) *juba teadaoleva info ümberinterpreteerimine ja täiendamine (reinterpretations and supplementations)*;
- 13) *kontrolliv informatsioon (verificational information)* – kas kinnitamaks või ümberlukkamaks nooruki olemasolevaid kahtlusi. (Ibid, lk 10)

Käesolevas seminaritöös võib isiklikuks informatsiooniks lugeda suhete, seksi, tervise ja meelemürkidega seonduvat informatsiooni. Kooli ja õppimisega seonduva info kohta küsitakse, millised on selle leidmiseks kasutatavad allikaid ning seda, kui tähtis on selles valdkonnas informatsiooni saada. Huvi poolt suunatud informatsioonina võib tõlgendada huvialade, sportimisvõimaluste ning kultuuriüritustega seotud infot, tarbijainformatsioonina infot ostu, müügi ja vahetuse kohta. Uuringus käsitletav informatsioon edasiõppimis- ja töövõimaluste kohta võib kuuluda nii enesearendamisega seotud informatsiooni kui ka ettevalmistava informatsiooni alla.

1.1. Koolinoorte infovajaduse ja -käitumise uuringud

Pat Dixon ja Andrew K. Shenton viisid 1999.-2000. aastal läbi uuringu, kus oli luubi all noorte infouniversum. Uurimisel eraldati kaks dimensiooni – noorte inimeste infovajadused ja tegevused, millega nad nendele vajadustele reageerivad. Infovajaduse- ja infootsingu uurimise ühendamisel lähtuti printsiibist, et infootsingut tuleb mõista seda inspireerinud infovajaduse kontekstist lähtuvalt. Osalesid kuus kooli, kolm neist olid algkoolid (3-9-aastastele), kaks põhikoolid (9-13-aastastele) ja üks keskkool (13-18-aastastele). Andmeid koguti 12 fookusgrupilt ja läbi viidi 121 individuaalset intervjuud. Küsitlus toimus dialoogi vormis. Pärast infovajadusega seotud olustikuga tutvumist paluti küsitletavatel meelde tuletada, millise tegevusega nad sellele vajadusele reageerisid. (Shenton jt 2003, lk 7)

Infovajaduse uurimisel käsitleti vajaduse arengut ja ajaskaalat (Shenton, Dixon 2005, lk 22), samuti vajadusele vastavat informatsiooni (Ibid, lk 23). Info puhul on ära toodud selle omadustena täpsus – info võib olla täpsem või üldisem (Ibid, lk 23), ajakohasus, tasand ehk arusaadavus, millises vormis peab info olema ning milline peab olema selle ulatus. Viimasel puhul jagasid autorid informatsiooni kvalitatiivseks (Ibid, lk 24) ja kvantitatiivseks. (Ibid, lk 25). Informatsiooni uudsuse põhjal jagasid uurijad info uueks (puudub eelnev teadmine teema kohta), laiendavaks (tuttava teema kohta otsitakse rohkem üksikasju) ja täiendavaks (otsitakse infot teadmistes olevate lünkade täitmiseks). Mitmed uurimuses osalenud pidasid mõnd tüüpi vajadusi tähtsamaks kui teisi – näiteks võis kooliga seonduv olla olulisem kui isikliku huvi rahuldamine. (Ibid, lk 25)

Uuringust tegid ja A. Shenton ja P. Dixon järelduse, et mitmetasandilise pildi saamiseks peaks noorukite infovajaduse uurimisel peale soovitud info valdkondade nimetuste ja materjali leidmise eesmärkide arvestama veel terve rea infovajadusega seotud faktoritega:

- 1) viis, kuidas vajadus algselt väljendub;
- 2) eesmärgi kirjeldus, mille jaoks informatsiooni vajatakse;
- 3) mil määral suudavad noorukid defineerida vajaduse määra enne info otsimist;
- 4) kuidas üldsõnaline teema muutub infootsingu protsessi käigus;
- 5) kui sageli on vaja infot konkreetses valdkonnas;
- 6) viis, kuidas vajadus lõpeb;
- 7) nõutava info pakilisus, hädavajalikkus;
- 8) teema, mille kohta infot vajatakse, tähtsus;
- 9) kas on vajalik väga ajakohane info;
- 10) nõutud info mõistete kompleksi ja keelelise loetatavuse tasandid (kas leitud info on noorele arusaadav, mõistetav);
- 11) vajalik täpsus infootsingus;
- 12) mis vormis peab info olema (pilt, tekst, diagramm);
- 13) asjakohase materjali hulk;
- 14) kui suures ulatuses on informatsioon noorukitele täiesti uus, kattub sellega, mida nad teavad või täiendab nende teadmisi, täites lüngad;
- 15) noorukite motivatsioon ja tähtsus, mille nad omistavad konkreetsele vajadusele;
- 16) ettevalmistatava lõpptulemuse liik;
- 17) panus, mille soovitud informatsioon annab lõpptulemusele;
- 18) kas info jäetakse meelde või aitab sellest, et info on lihtsalt kättesaadav allikas, mille poole vajadusel pöördutakse.

P. Dixon ja A. Shenton leidsid, et infovajadused ja infootsikäitumine on sageli lahutamatult kokkupõimunud (Shenton jt 2005, lk 26).

Ka käesolevas uuringus küsitakse noortelt, kas neile on oluline, et otsitav informatsioon vastaks mõningatele eelpoolnimetatud omadustele – need on täpsus, ajakohasus, arusaadavus ehk lihtsus ning materjali ehk info hulk ja ulatus. Samuti küsiti, kui oluline on leida õppimisega, töötamis- ja edasiõppimisvõimalustega ning isikliku huvi rahuldamisega seotud infot. Vastajatel oli võimalus lisada tema jaoks oluline, kuid eelnevalt nimetamata valdkond.

Eestis toimus 2004. aastal Tartu Anne Noortekeskuse uuring “Noorte informeeritus ja infokanalid”, autoriteks Anu Laas ja Katri Lamesoo. Uuringu eesmärgiks oli „kaardistada noorte infokanaleid ja –vajadust” (Laas jt 2004, lk 1). Uuriti koolinoori ja juba kooli lõpetanud, kasutati nii kvalitatiivset kui kvantitatiivset meetodit. Tartu koolinoorte hulgas korraldati ankeetküsitlus ja Tartu Täiskasvanute Gümnaasiumi õpilaste hulgas rühmaintervjuu (Ibid, lk 2). Ankeetküsitluses osalejaid oli üle 600 (Ibid, lk 3), neist üle poole (57%) põhikooliõpilased (Ibid, lk 4).

Ankeetküsitluse tulemustest selgus, et enim olid noored huvitatud informatsioonist töövõimaluste, õppimisvõimaluste, laagrite ja vaba aja sisustamise kohta (Ibid, lk 18). Suurimateks infoallikateks olid noortele sõbrad ja tuttavad, meediakanalid ning internet. Enimkülastatav veebileht oli ülekaalukalt www.rate.ee, järgnesid www.neti.ee ja www.hot.ee (Ibid, lk 9). Samas peavad autorid noorte informatsiooni otsimise oskust puudulikuks - noored ei oskavat ära kasutada pakutavaid võimalusi. Kasutatavate internetisaitide arv oli piiratud. Eriti kehvast olukorras olid need noored, kes kasutasid internetti väljaspool kodu, sageli ei leiagi nad internetist oma küsimustele vastuseid. (Ibid, lk 18)

Palju kasutasid noored info saamiseks ka ajakirjandust ning raadiot, nendes leiduvat infot pidas ebapiisavaks umbes kolmandik vastanutest (Ibid, lk 5).

Kooli osa informatsiooni edastamisel ei olnud samuti rahuldav – koolistendilt saadavat infot pidasid ebapiisavaks pooled noored ja kooli veebilehelt ei leidnud küllaldaselt informatsiooni kolmandik vastanuid (Ibid, lk 18). Raamatukogust saadavat infot pidas ebapiisavaks viiendik vastanutest. Ligi pooled vastanuist ei olnud raamatukogu kasutajad. (Ibid, lk 6)

Kõige sagedamini kasutatav infoallikas oli televiisor väikese eduga interneti ees. Autoritele üllatuslikult oli sageduselt kolmas kasutatav allikas vanemad/tuttavad. Ajalehte kasutab igapäevase infoallikana veidi üle veerandi, raadiot pisut üle 30% vastanutest. Väga vähe kasutatakse noortekeskust. (Ibid, lk 8)

Kõige kättesaadavam oli noortele pidusid ja väljas käimist puudutav informatsioon (Ibid, lk 9), ligi kolm neljandikku olid rahul sportimis-, ja õppimisvõimalustega ning harrastuste ja hobidega seotud infoga. Vähem oli neid, kes leidsid, et neil on piisavalt või enam-vähem piisavalt infot teatri-, kontserdi- ja näitusekülastuste kohta. Kõige ebapiisavamaks osutus info töövõimaluste

kohta –info hulgaga ei olnud rahul ligi pooled ankeetküsitlusele vastanud. Vähene on huvi noorte nõustamise ja ettevõtluse vastu. (Laas jt 2004, lk 10)

Huviringide ning trennide kohta eelistavad üle poole vastanutest otsida infot esmalt internetist või infotelefonilt. Sõbrad-tuttavad ning õpetaja, kool ja stend jäävad kasutuselt tunduvalt alla, teiste infoallikate osatähtsus on minimaalne. (Ibid, lk 12) Seksi kohta info hankimiseks kasutatakse samuti eeskätt internetti (Ibid, lk 13).

Õppimisega seonduvate küsimuste ja murede kohta pöördusid küsitletud noored autorite üllatuseks enim vanemate poole, abi otsimine sõpradelt või internetist tuli selle järel. Õppimisega seotud küsimustele saadi peaaegu alati vastused. Töötamise kohta eelistasid veidi alla poole otsida infot internetist, iga kolmas küsis nõu vanematelt. Ligi 13% tunnistas, et ei saa töötamist puudutavatele küsimustele vastuseid. Meelemürkidega (alkohol, suitsetamine) ja suhetega seonduvaid küsimusi arutatakse enamasti sõbraga, seksiküsimuste kohta ositakse infot internetist. Enim on noored üksi seksi ja suhteid puudutava murega. (Ibid, lk 15)

Gruppiintervjuul osalenutelt küsiti töö, õppimise, vaba aja veetmise ja murede kohta, samuti, seda, mis nende arvates võiks olla teisiti. Selgus, et töövõimaluste kohta internetist infot ei otsitud, vastajad lootsid pigem tutvustele. Keskhariidust omandati töökoha saamiseks, oli ka neid, kes tahtsid minna edasi õppima kutse- või kõrgkooli. Ettevõtlusalane abi noorteni sageli ei jõudnud, tööturuametile vastanud ei lootnud. (Ibid, lk 16) Vaba aega töö, kooli ja pere kõrvalt peaaegu ei jäägi. Arvati, et riik võiks maksta toetusi ning teha hariduse ja huvialaringid kättesaadavamaks. (Ibid, lk 18)

Kokkuvõtteks leidsid autorid, et noorte informeeritus mitmetes eluvaldkondades ei olnud rahuldav. Suur probleem kõigis vastanute gruppides oli vähene info töövõimaluste kohta. Noored olid tööst väga huvitatud, eriti suur nõudlus oli osaajaga töö järgi. Samas oli madal ettevõtlusalane teadlikkus. Ressurssidest nimetati suurimateks probleemideks võimaluste-, aja- ja rahapuudust. (Ibid, lk 18)

A. Laasi ja K. Lamesoo uuringu baasil on üles ehitatud paljud käesolevas seminaritöös esitatud ankeedi infovajadust ning infoallikaid puudutavad küsimused - kui palju on noortel infot, milliste valdkondade kohta nad vajavad enam infot, kui sageli kasutakse info otsimiseks erinevaid allikaid jms. Infovajaduse uurimiseks on kasutatud A. Laasi ja K. Lamesoo uuringus esinevat

valdkondade ning infoallikate loetelusid ning eeskujuks on olnud ka probleemseid valdkondi puudutavad küsimused ning küsimus populaarsemate internetisaitide kohta.

2. ANKEETKÜSITLUS PÄRNU GÜMNAASIUMIÕPILASTE INFOKÄITUMISE KOHTA

2006. aasta aprillikuus toimus ankeetküsitlus Pärnu linna eesti õppekeele koolide – Pärnu Ülejõe Gümnaasiumi, Pärnu Ühisgümnaasiumi, Pärnu Raeküla Gümnaasiumi, Pärnu Hansagümnaasiumi ja Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasiumi gümnaasistide hulgas. Pärnu Ülejõe Gümnaasiumi, Ühisgümnaasiumi ja Raeküla Gümnaasiumi õpilased vastasid veebipõhiselt e-formulari kaudu, Hansagümnaasiumis ja Sütevaka Humanitaargümnaasiumis vastati paberankeetidele. Küsitlusest keeldus üks kool (põhjenduseks gümnaasistide pingeline kevadine õppekava). Valimisse ei kaasatud Pärnu Täiskasvanute Gümnaasiumi õpilasi, et vastajad oleks võimalikult sarnastes vanusegruppides.

Uurimuse eesmärk on kirjeldada Pärnu gümnaasiumiõpilaste infovajadust erinevates valdkondades ja välja selgitada, millised on nende sagedamini kasutatavad infoallikad. Küsitluse kavandamisel on püütud luua võimalusi tulemuste võrdlemiseks 2004. aastal Tartus toimunud uuringuga.

Ankeedis (vt lisa 1) esitati gümnaasiuminoortele küsimusi nende infovajaduse kohta, eesmärgiga teada saada, millistest valdkondadest noored on huvitatud, mille kohta on neil piisavalt informatsiooni ja millistes valdkondades valitseb infopuudus. Valdkondade valiku esitamisel oli eeskujuks A. Laasi ja K. Lamesoo uuring Tartu õpilaste kohta. Küsimused, mis puudutavad nõutava informatsiooni erinevaid omadusi, on ajendatud P. Dixoni ja A. Shentoni 1999.-2000. aastal toimunud uuringust. Idee küsida noortelt probleemsete valdkondadega seotud info otsimise allikate kohta pärineb Tartu uuringust.

Üheks uurimuse eesmärgiks oli välja selgitada, milliseid infoallikaid kasutavad noored kõige sagedamini. Allikate loetelu esitamisel oli eeskujuks taas A. Laasi ja K. Lamesoo uuring. Infoallikatest on ankeedis eraldi välja toodud internet ja raamatukogu – noortelt küsiti põgusalt nende kasutamisharjumuste kohta.

Pärnu koolid on valitud seetõttu, et Pärnu on töö autori kodulinn. Küsitluse sooviga pöördui kõikide Pärnu gümnaasiumite poole peale Pärnu Vene Gümnaasiumi (erinev õppekeel) ja Pärnu Täiskasvanute Gümnaasiumi (erinev vanusegrupp).

Küsitlus toimus erinevates koolides erinevalt. Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasiumis ning Pärnu Hansagümnaasiumis jagati gümnasistidele paberankeedid, millele õpilased kohe ka vastasid. Pärnu Ülejõe Gümnaasiumis ning Pärnu Ühisgümnaasiumis anti info e-formulari kohta edasi arvutiõpetajale ning küsitlus toimus arvutitunni ajal, vahetult selle eel või järel. Pärnu Raeküla Gümnaasiumis edastas info e-formularist kahele gümnaasiumiklassile õppealajuhataja, õpilastel paluti täita ankeet iseseisvalt.

Kokku oli kasutuskõlblikke ankeete 264, neist paberkandjal 172 ning veebipõhise küsitluse kaudu laekunuid 92.

Üle poole vastanutest moodustavad neid – 264st 146 ehk 55,3%. Noormehi on vastanute seas 118 ehk 44,7%.

Ülekaalus on Pärnu linna elanikud, neid on vastanute seas 62,5%. Pärnu maakonnas elab vastanutest 34,5%. Väljaspool Pärnu linna ja maakonna piire elab neli inimest ehk 1,5% vastanutest, oma elukoha on jätnud märkimata samuti neli vastajat ehk 1,5% (vt tabel 1).

Tabel 1

Küsitletute jaotus elukoha järgi

Elukoht	Vastanute arv	%
Pärnu linn	165	62,5
Pärnu maakond	91	34,5
Muu	4	1,5
Ei vastanud	4	1,5
KOKKU	264	100,0

Kõige rohkem vastajaid on Pärnu Hansagümnaasiumist – 35,6%, järgneb Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasium - 29,5% (vt tabel 2). Need on koolid, kus jagati välja paberankeedid. Pärnu Ülejõe Gümnaasiumi gümnaasistid moodustavad vastanutest 15,9%, Pärnu Ühisgümnaasiumist on vastanuid 12,1% ning Pärnu Raeküla Gümnaasiumist 6,8%.

Tabel 2

Küsitletute jaotus õppeasutuse järgi

Kool	Vastanute arv	%
Pärnu Hansagümnaasium	94	35,6
Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasium	78	29,5
Pärnu Ülejõe Gümnaasium	42	15,9
Pärnu Ühisgümnaasium	32	12,1
Pärnu Raeküla Gümnaasium	18	6,8
KOKKU	264	100

Enim on saadud vastuseid koolidest, kus õpilastele jagati paberankeedid. E-formulari kaudu laekunud vastuste protsent on tunduvalt väiksem. Kõige vähem vastanuid on koolist, kus õpilastel paluti ankeet iseseisvalt täita.

Enamus vastanutest on 17-aastased – 36%, peaaegu võrdselt on 16- ja 18-aastasi – protsendid vastavalt 26,9 ja 27,7 (vt tabel 3). Vähem on 19-aastasi – 9,1%. Oma vanuse jättis märkimata üks vastaja (0,4%).

Tabel 3

Küsitletute vanuseline jaotus

Vanus	Vastanute arv	%
16-aastane	71	26,9
17-aastane	95	36,0
18-aastane	73	27,7
19-aastane	24	9,1
Ei vastanud	1	0,4
KOKKU	264	100

Üllatuseks oli vähene tagasisideprotsent e-formularile. Veebipõhise küsitluse läbiviimise mõttesse suhtuti kõige paremini Pärnu Ülejõe Gümnaasiumis, mis on hästi arvutitega varustatud. Teised koolid pidasid küsimustikule vastamiseks sobiva aja leidmist kooli arvutiklassis raskeks.

3. PÄRNU GÜMNAASIUMIÕPILASTE VALDKONDLIKUD INFOVAJADUSED JA KASUTATAVAD INFOALLIKAD

Küsitluse tulemused esitatakse ankeedis esitatud küsimuste järjekorra alusel. Esmalt vaadeldakse gümnasistide informeeritust ja infovajadust valdkondade lõikes, seejärel informatsiooni tähtsust ning muid olulisemaid omadusi. Kolmandaks esitatakse tulemused probleemsete valdkondade puhul kasutatavate infoallikate ja nende usaldatavuse kohta, seejärel tuuakse välja vastused infoallikate kasutamise sageduse kohta. Viimasena tuleb vaatluse alla noorte interneti- ja raamatukogukasutus.

3.1. Infovajadus valdkonniti

Vastustest küsimusele, milliste valdkondade vastu huvi tuntakse, annab ülevaate tabel 4.

Tabel 4

Valdkondadest huvitumine

Valdkond	Vastanute arv	%
Edasiõppimisvõimalused	217	82,2
Pidudel/väljas käimine	196	74,2
Huvialad	189	71,6
Töövõimalused	178	67,4
Sportimisvõimalused	162	61,4
Teatri- kontserdi- ja näitusekülastused	147	55,7
Suhted ja seks	123	46,6
Ettevõtlus	60	22,7
Ost, müük, vahetus	85	32,2
Noorte nõustamine	48	18,2

Enim huvitab gümnasiste edasiõppimine, selle märkis ära 82,2% vastanutest. Järgmisel kohal on meelelahutused ja hobid – pidudel ja väljas käimine (74,2%), huvialad (71,6%). Üle kahe kolmandiku vastanutest huvitub töö- (67,4%) ja tunduvalt üle poole (61,4%)

sportimisvõimalustest. Teatri-, kontserdi- ning näitusekülastustest on huvitatud samuti üle poole (55,7%) vastanutest. Vähem tuntakse huvi suhete ja seksiga seonduva (46,6%), ostu, müügi, vahetuse (32,2%), ettevõtluse (22,7%) ja noorte nõustamise (18,2%) vastu. Lisaks pakutud variantidele on nimetatud autosid, IT-d, täppisteadust, keeli ja nende õppimist, metsamajandust, militarismi, airsofti ja paintballi, poliitikat ja reise, kõiki ühel korral, samuti on toonitatud ühel korral sporti, kuigi see oli vastusevariantides antud.

Vastajatel paluti hinnata oma informeeritust samades valdkondades. Vastuste jagunemist näitab tabel 5.

Tabel 5

Vastanute informeeritus valdkonniti

Valdkond	infot on piisavalt		infot on vähe		infot ei ole üldse		ei tunne selle vastu huvi		ei vastanud	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Pidudel/väljas käimine	164	62,1	77	29,2	3	1,1	19	7,2	1	0,4
Sportimisvõimalused	123	46,6	103	39,0	8	3,0	27	10,2	3	1,1
Ost, müük, vahetus	101	38,3	69	26,1	13	4,9	75	28,4	6	2,3
Edasiõppimisvõimalused	125	47,3	126	47,7	5	1,9	5	1,9	3	1,1
Huvialad	131	49,6	108	40,9	10	3,8	12	4,5	3	1,1
Teatri- kontserdi- ja näitusekülastused	168	63,6	58	22,0	5	1,9	29	11,0	4	1,5
Ettevõtlus	53	20,1	88	33,3	25	9,5	93	35,2	5	1,9
Töövõimalused	68	25,8	152	57,6	24	9,1	14	5,3	6	2,3
Noorte nõustamine	82	31,1	79	29,9	21	8,0	75	28,4	7	2,7
Suhted ja seks	160	60,6	64	24,2	7	2,7	29	11,0	4	1,5

Enim on noortel infot meelelahutuste ja kultuuriürituste kohta – 63,6% leiab, et neil on piisavalt infot teatri-, kontserdi- ja näitusekülastuste kohta, pidude ja väljas käimise kohta käivat infot pidas piisavaks 62,1%. Samas arvab 29,2%, et pidude ja väljas käimise kohta on infot vähe, teatri- kontserdi- ja näitusekülastuste kohta on vähe infot 22% vastanutest. Pidude ja väljas käimise kohta ei ole üldse infot 1,1%, 7,2% ei tunne selle vastu huvi. Kultuuriürituste kohta ei ole infot 1,9% küsitletuist, samas ei tunne selle valdkonna vastu huvi 11% küsitletud noortest. Väljas käimise ja pidude kohta ei vastanud 0,4% ja teatri-, kontserdi- ning näitusekülastuste kohta 1,5%. Suhete ja seksi kohta käivat infot peab piisavaks 60,6% küsitletutest ja väheseks 24,2%. 2,7% vastanutest arvab, et infot ei ole üldse ja 11% ei tunne selle vastu huvi. Vastamata on jätnud 1,5%.

Huvialasid puudutavat infot pidas küllaldaseks veidi alla poole küsitletutest – 49,6%. Pisut vähem leidub neid, kes arvavad, et infot on vähe – 40,9%. Infot ei ole üldse 3,8% ja valdkonna

vastu ei tunne huvi 4,5% küsitletuist. Ei vastanud 1,1%. Peaaegu võrdsest jagunevad need, kes arvavad, et infot edasiõppimisvõimaluste kohta on piisavalt – 47,3% (125 vastajat) - ja need, kes loevad infohulka väheseks – 47,7% (126 vastajat). Vaid 1,9% leiab, et infot ei ole üldse ja sama suur protsent on teemast mitte huvitatuid. Ei vastanud 1,1%. Piisavalt on infot sportimisvõimaluste kohta 46,6% küsitletutest ning info vähesust kurdab 39%. 10,2% on küsitlute hulgas neid, kes sportimisvõimaluste vastu huvi ei tunne ja 3% arvab, et infot ei ole üldse. 1,1% ei vastanud.

Ülejäänud valdkondade kohta käivat infot pidas piisavaks alla 40% küsitletuist. Enim on puudu infot töövõimaluste kohta – 57,6% küsitletuist leidis, et infot on vähe ning 9,1%, et infot pole üldse. Samas on veerand küsitletuist (25,8%) arvamusel, et infot töövõimaluste kohta on piisavalt. 5,3% ei tunne töövõimaluste vastu huvi ja 2,3% ei vastanud. Ostu, müügi ja vahetuse kohta on 38,3% küsitlute arvates infot piisavalt, 26,1% leiab, et infot on vähe. Ei vastanud 2,3% küsitletutest. Noorte nõustamise kohta on küllaldaselt infot 31,1%, 29,9% on infot vähe. Küsimuse on vahele jätnud 2,7%. Ettevõtlusega seonduvat infot on piisavalt 20,1% ja vähe 33,3% küsitletutest. Ei vastanud 1,9%. Üldse ei ole ettevõtluse kohta infot 9,5% vastanuist, noorte nõustamise kohta 8% ning ostu, müügi ja vahetuse kohta 4,9%. Samas on ettevõtlus noorte hulgas ka ebapopulaarne valdkond – selle vastu ei tunne huvi 35,2% küsitletuist. Noorte nõustamine ning ostu, müügi ja vahetusega seonduv ei huvita 28,4%. Ülejäänud valdkonnad on vastanuile huvipakkumamad, mittehuvitatute protsent ei ole üle 11.

A. Laasi ja K. Lamesoo uuringus selgus, et Tartu linna ja maakonna õpilastele on samuti kättesaadavaim pidusid ja väljas käimist puudutav info (Laas jt 2004, lk 9), üldjoontes kattuvad uuringu tulemused käesoleva küsitluse tulemustega teatri-, kontserdi- ja näitusekülastustega ning noortekeskusi puudutava infohulga kohta. Kahe küsitluse võrdluses selgub, et üldiselt hindavad Tartu noored oma informeeritust kõrgemini kui Pärnus osalenud. Sportimisvõimaluste kohta on Tartu uuringus osalenud noortel tunduvalt enam infot, info vähesust kurdab samuti märksa väiksem protsent kui käesolevale küsitlusele vastanud Pärnu noori.

Samuti on märksa kõrgem protsent nende Tartu uuringus osalenud noorte hulgas, kes arvavad, et neil on piisavalt infot õppimisvõimaluste kohta. Siiski ei anna siin paralleeli toomine õiget pilti – käesolevas uuringus osalenud on gümnaasiumiõpilased, otsus edasiõppimise kohta seisab neil ees märksa lähemas tulevikus kui suurel osal Tartu uuringus osalenutel, kes käisid veel põhikooli nooremates klassides.

Huvialade kohta on kahe uuringu võrdluses enam infot Tartu linna ja maakonna noortel ning info ebapiisavust kurdetakse tunduvalt vähem. Suur protsent Tartu kasuks on ka ostu, müügi ja vahetusega seotud info hulgas, samuti on tartlastel enam infot ettevõtluse kohta.

Töövõimalustega seonduva info vähesust kurdab suur hulk noori - nii Tartu kui Pärnu küsitlustes osalenuid, Pärnu õpilased veidi enam.

Käesolevas küsitluses osalenud soovivad rohkem infot saada edasiõppimis- ja töövõimaluste kohta – vastavalt 64,8 % ja 62,5% (vt tabel 6). Meelelahutuste, sporditegemise ja huvidega seonduv jääb veidi tahaplaanile. Huvialadega seonduvat infot vajab rohkem 43,6% küsitletuist, sportimisvõimaluste kohta sooviks enam infot 43,2% ja pidudel ning väljas käimise kohta 40,5%.

Teatri- kontserdi- ja näitusekülastuste kohta soovib infot rohkem saada 29,2% vastanuist, ettevõtluse kohta 23,1% ning suhete ja seksi kohta käivat infot 21,2%. Ostu, müügi ja vahetusega seotud infot vajab enam 20,1% ning noorte nõustamise kohta 19,7%.

Eraldi on vastajad ära märkinud auto- ja motosporti, ekstreemspordi, IT, täppisteaduse – kõik ühel korral. Üks vastaja soovib enam infot rahanduse – raha paigutamise ja investeerimise kohta.

Tabel 6

Valdkonnad, mille kohta soovitakse rohkem infot

Valdkond	Vastanute arv	%
Edasiõppimisvõimalused	171	64,8
Töövõimalused	165	62,5
Huvialad	115	43,6
Sportimisvõimalused	114	43,2
Pidudel/väljas käimine	107	40,5
Teatri- kontserdi- ja näitusekülastused	77	29,2
Ettevõtlus	61	23,1
Suhted ja seks	56	21,2
Ost, müük, vahetus	53	20,1
Noorte nõustamine	52	19,7

Valdkond number üks on gümnaasiuminoorte jaoks edasiõppimine. See on teema, mille vastu enim huvi tuntakse ning mille kohta kõige rohkem lisainformatsiooni soovitakse. Kui kõrvutada tabelit nr 4 ja tabelit nr 6, on näha, et teatri-, kontserdi- ja näitusekülastuste valdkonnast (mis on mõlemas tabelis kuuendal kohal) ülevalpool asuvad viis valdkonda on noorte huvisfääri

kõrgemas astmes, ülejäänud aga madalamas. Seega – valdkondade kohta, millest noored on enam huvitatud, soovitakse ka enam informatsiooni, isegi siis, kui suurem osa hindab oma informeeritust piisavaks (nagu pidude- ja väljaskäimisega seonduv).

Tartu Anne noortekeskuse uuringus soovivad vastanud kõige rohkem infot töövõimaluste kohta (Laas jt 2004, lk 10), antud küsitluses osalenutele on see edasiõppimisvõimalustega seonduva info järel teisel kohal. Pärnu noortel on märksa enam puudus huvialadega ja sportimisvõimalustega seotud infost. Kuigi pidude ja väljaskäimistega seonduvat infot pidas suur protsent küsitletud Pärnu noortest piisavaks, on küllalt palju neid, kes sooviksid infot enam. Tartu uuringus on see protsent märksa väiksem, kuid oma osa on kindlasti selles, et osales palju põhikooliklasside õpilasi. Tabeli alumine osa on nii Pärnu kui Tartu uuringus üsna sarnane – valdkonnad, milles väga palju infot juurde ei vajata või mis noori lihtsalt ei huvita, on ettevõtetus, noorte nõustamine ning ostu, müügi ja vahetusega seonduv. Suhete ja seksiga seonduva info kohta Tartu uuring ei küsinud ning seda võrrelda ei saa.

3.2. Informatsiooni omadused

Käesoleva uuringu küsimus, kui tähtis on vastaja jaoks leida informatsiooni kooli ja õppimise, töö- ja edasiõppimisvõimaluste ning enese huvi või uudishimu rahuldamiseks, sai järgmised vastused:

Tabel 7

Informatsiooni tähtsus

	väga tähtis		üsna tähtis		mitte eriti tähtis		tähtsusetu		ei oska öelda		ei vastanud	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Kooliülesannete ja õppimisega seonduv	120	45,5	116	43,9	21	8,0	3	1,1	0	0,0	4	1,5
Töötamis- ja edasiõppimisvõimalustega seonduv	162	61,4	88	33,3	10	3,8	1	0,4	1	0,4	2	0,8
Isikliku huvi/uudishimu rahuldamine	129	48,9	108	40,9	21	8,0	1	0,4	2	0,8	3	1,1

Tabel näitab, et jällegi on noortel esikohal tulevikku puudutav informatsioon – töötamis- ja edasiõppimisvõimaluste kohta info leidmist peab väga tähtsaks 61,4%. Üsna tähtsaks peab teemaga seonduva info leidmist 33,3% küsitletutest. Vaid üks vastaja (0,4%) peab seda tähtsusetuks, üks (0,4%) ei oska öelda ning kaks (0,8%) ei vastanud. Isikliku huvi ja uudishimu rahuldamine ning kooliülesannete ja õppimisega seonduv on üsna sarnasel positsioonil – esimest

peab väga tähtsaks 48,9%, teist 45,5% küsitletuist. Üsna tähtsaks peab isikliku huvi ja uudishimu rahuldamisega seonduva info leidmist 40,9% ja kooliülesannete ning õppimisega seonduvat 43,9%. Kolm vastajat (1,1%) arvab, et kooliülesannetega seonduva info leidmine on tähtsusetu, ei vastanud neli inimest (1,5%). Isikliku huvi ja uudishimu rahuldamisega seonduva info leidmist peab tähtsusetuks vaid üks vastaja (0,4%). Vastata ei ole osanud või soovinud kolm noort (1,1%). Valdkondadena, mille kohta on oluline infot leida, on lisaks ära toodud autospordiga seonduv, mood, sport, tehnika, ärialased küsimused, vaba aja veetmise võimalused ja vaimsete probleemidega toime tulemine –probleemide all peetakse silmas stressi, närvilisust, pingeid jms. Kõiki on nimetatud ühel korral. Kaks vastajat peavad oluliseks info leidmist teadusvaldkonnast – üks nimetab teaduslikke teooriaid ning teine toob näiteks bioloogia ning ajaloo. Suhete ja seksi kohta info leidmist peab oluliseks kolm noort.

Kõige olulisemaks peavad vastanud informatsiooni täpsust (93,9%) ja ajakohasust (91,3%) (vt tabel 8). Veidi üle poole küsitletuist loevad info tähtsaks omaduseks selle esitamise lihtsust (56,1%) ja teema sügavuti käsitlemist (54,2%). 38,3% arvab, et infot peaks olema võimalikult palju.

Tabel 8

Nõuded informatsioonile

Nõuded informatsioonile	Vastanute arv	%
Informatsioon peab olema täpne	248	93,9
Informatsioon peab olema pidevalt uuenev (ajakohane)	241	91,3
Informatsioon peab olema lihtsalt esitatud	148	56,1
Informatsioon peab olema teemat/valdkonda põhjalikult ja sügavuti käsitlev	143	54,2
Informatsiooni peab olema võimalikult palju	101	38,3

3.3. Kasutatavad infoallikad

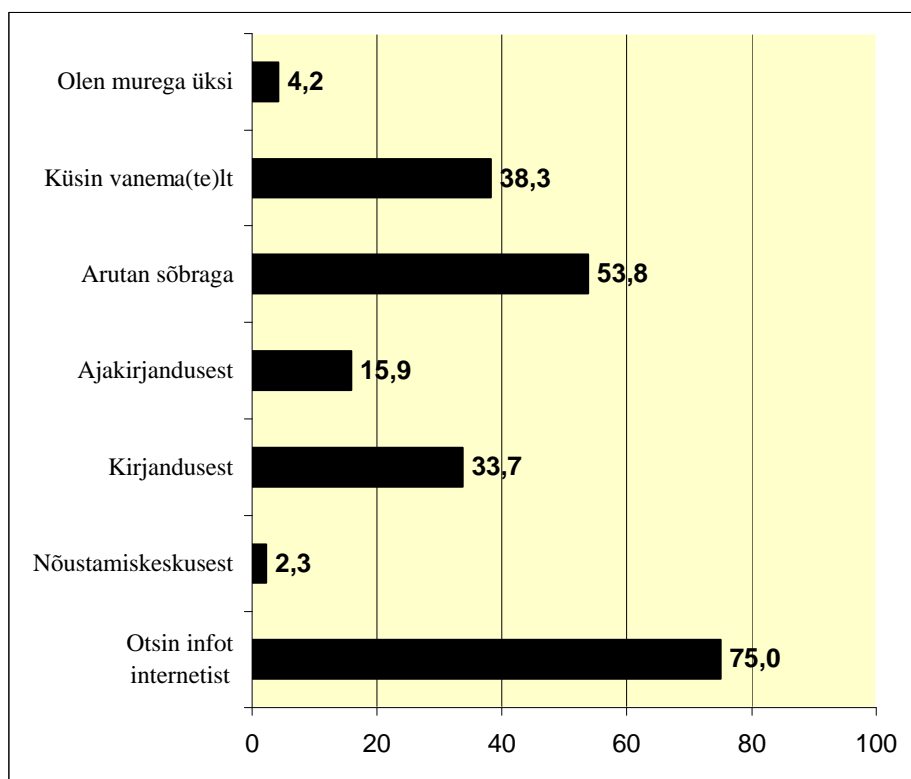
Alapeatükis vaadeldakse noorte probleemsete valdkondade puhul kasutatavaid infoallikaid – milliseid kasutatakse, kuidas hinnatakse nende usaldusväärsust ja kas saadakse oma muredele vastused. Antakse ülevaade, milliseid infoallikaid kasutatakse sagedamini ja milliseid harvemini ning uuritakse noorte interneti- ja raamatukogukasutust.

3.3.1. Probleemsete eluvaldkondade puhul kasutatavad infoallikad

Kui tekib muresid või küsimusi õppimisel, eelistab 75% vastanutest kasutada interneti. 53,8% arutab probleemi sõbraga, 38,3% vanematega (vt joonis 3). Ajakirjandusest otsib abi 15,9% ja murega üksi on 4,2% küsitletuist. 2,3% otsib abi nõustamiskeskusest. Ühtegi varianti ei ole märkinud neli vastajat (1,5%).

Joonis 3

Allikate kasutamine
õppimisküsimuste
puhul

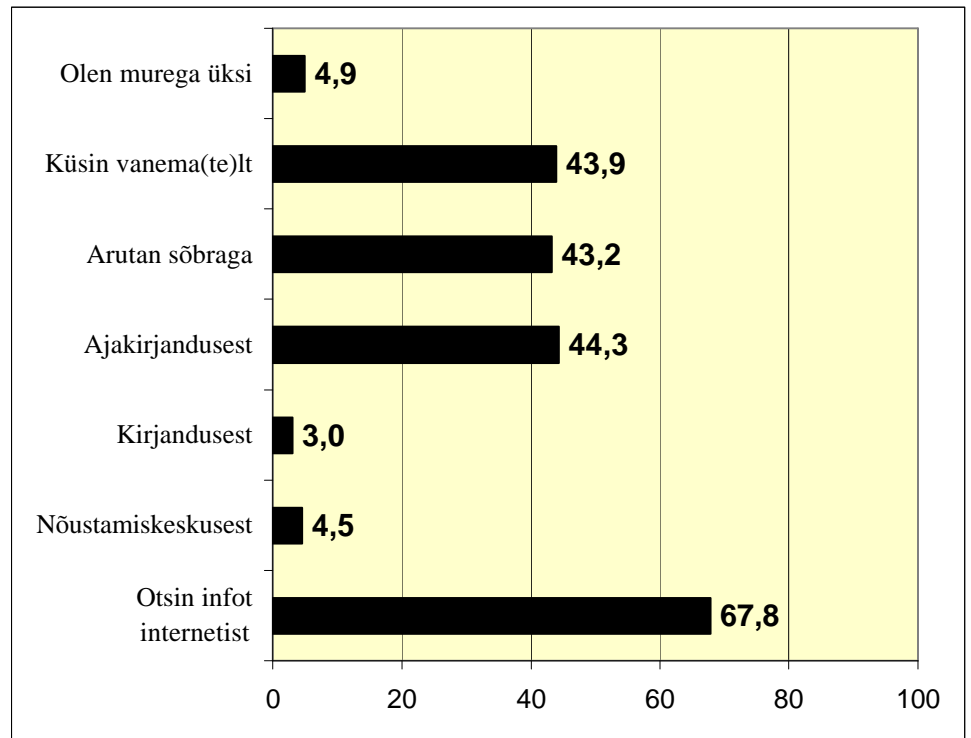
A. Laasi ja K. Lamesoo uuringus osalenud tavaliselt õppimisega seonduvate murede asjus pöörduda enim vanemate poole (2004, lk 15), antud küsitluses on vanemad alles kolmandal kohal. Üheks selle põhjuseks kindlasti erinev uuritavate vanus. Sõpradega õppimisküsimuste arutamine on mõlemas uuringus osalenute teine valik. Mõlemas küsitluses osalejad kasutavad kõige vähem nõustamiskeskust. Murega üksi on 4,5% Tartus (Laas jt 2004, lk15) ja 4,2% Pärnus küsitletud õpilastest.

Küsimuste või probleemide esilekerkimisel töötamisega seonduvas pöörduvad käesolevas küsitluses osalenud jälle eelkõige interneti poole –selle on ära märkinud 67,8% küsitletuist (vt joonis 4). Üsna võrdsel positsioonil on ajakirjandus (44,3%), vanemad (43,9%), ja sõbrad

(43,2%). Tunduvalt vähem ollakse murega üksi (4,9%), pöördutakse nõustamiskeskuse (4,5%) ja kirjanduse (3%) poole. Ühtegi varianti ei ole märkinud üheksa vastajat (2,4%).

Joonis 4

Allikate kasutamine
töötamisega seotud
probleemide puhul

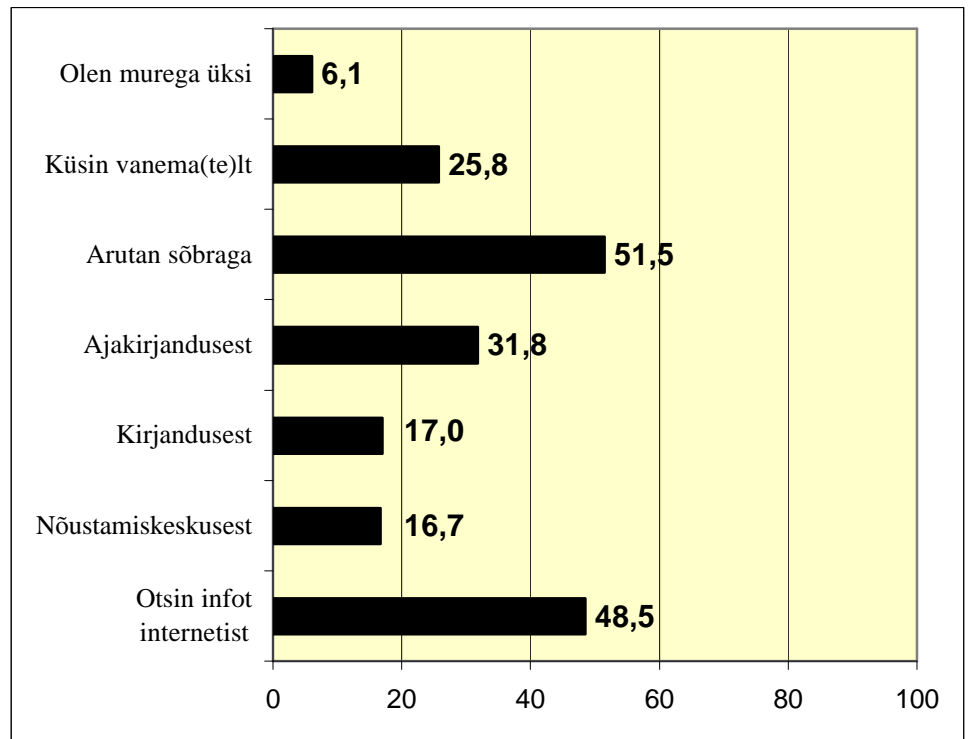

Kuna A. Laasi ja K. Lamesoo uuringus on internet ja ajakirjandus infoallikana koos esitatud, ei saa siin päris üheseid paralleele tõmmata. Töötamisega seotud küsimustes otsivad Tartu noored kõige meelsamini abi internetist ja ajakirjandusest (Laas jt 2004, lk 15), Pärnus on küsitlusele vastanud seadnud selgelt esikohale interneti ning ajakirjandus infoallikana jääb tahaplaanile, nagu ka sõbrad ja vanemad. Vanemate poole pöörduvad meeleldi ka Tartu uuringus osalenud, kuid sõpru kasutatakse selles küsimuses infoallikana märksa vähem (Ibid, lk 15) (taaskord võib põhjus olla vastanute eas). Nõustamiskeskust kasutab töötamisega seotud murede lahendamiseks 4,1% Tartu (Ibid, lk 15) ja 4,5% Pärnu küsitluses osalenuid. Pärnu õpilasi on vähem oma murega üksi – 4,9%, samas kui Tartus osalenutest on üksi 7,5 (Ibid, lk 15).

Tervise- ja seksiküsimusi arutavad antud küsimustikule vastajad esmajoonel sõpradega (51,5%). Sageli otsitakse infot ka internetist (48,5%), vähem ajakirjandusest (31,8%) (vt joonis 5). Vanematelt küsib infot 25,8%, kirjandusest 17% ning nõustamiskeskusest 16,7%. Murega üksi on 6,1% küsitletuist, ühtki varianti ei ole märkinud 13 inimest ehk 4,9%.

Joonis 5

Allikate kasutamine
tervise ja seksiga
seotud küsimuste
puhul

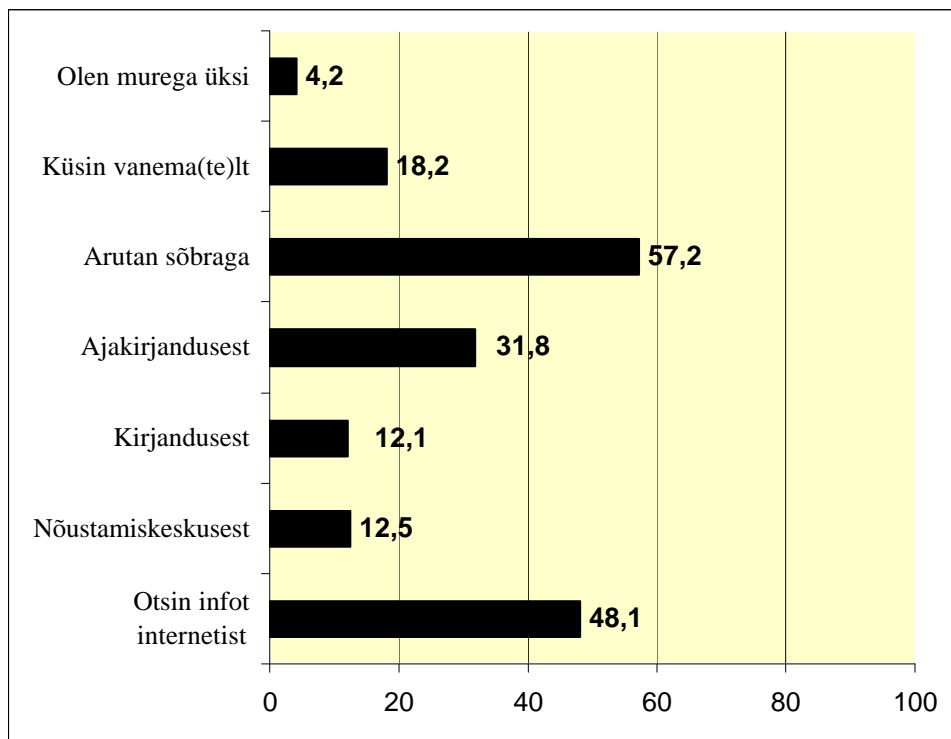

Eelistatumad infoallikad tervise ja seksiga seonduvas on ka Tartu uuringus sõbrad ning internet/ajakirjandus (Laas jt 2004, lk 15). Pärnus küsitletud pöörduvad märksa vähem neis küsimustes vanemate poole kui Tartu õpilased. Nõustamiskeskusse pöördujate hulk on protsentuaalselt üsna sarnane – Tartus 14 (Ibid, lk 15) ja Pärnus 16,7. Tartu uuringus osalenud õpilaste hulgas on rohkem neid, kes jäävad murega üksi – 10,4% (Ibid, lk 15) Pärnu 6,1% vastu.

Meelemürkidega seotud küsimuste puhul on antud uuringus osalejate esmaseks infoallikaks jällegi sõbrad – nende poole pöördub kõigepealt 57,2% küsitletuist (vt joonis 6). Internetist otsib infot 48,1%, ajakirjandusest 31,8%. Vähem pöörduakse vanemate poole - 18,2%. Nõustamiskeskust kasutab infoallikana 12,5% ja kirjandust 12,1%. 4,2% on murega üksi. Ühtki võimalust ei ole märkinud 15 vastajat (5,7%).

Joonis 6

Allikate kasutamine alkoholi ja uimastitega seotud küsimuste puhul

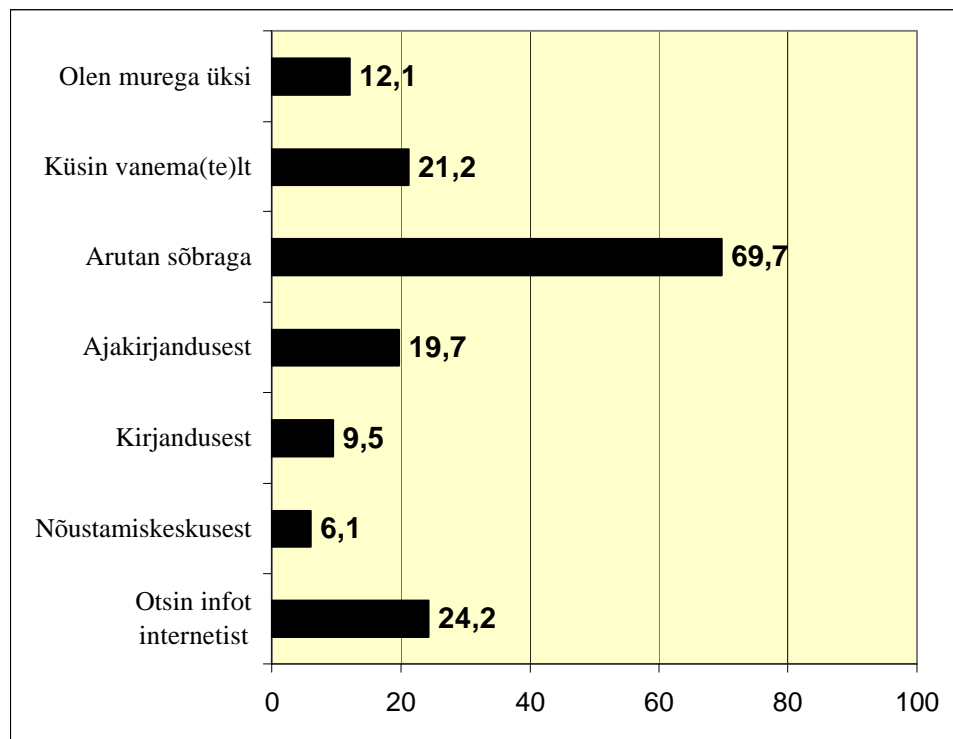

Sõpradega arutavad meelemürkidega seonduvat (A. Laasi ja K. Lamesoo uuringus on uimastite asemel küsitud suitsetamise kohta) kõige enam nii Tartu (Laas jt 2004, lk 15) kui Pärnu küsitluses vastanud. Pärnu õpilased otsivad enam infot internetist ja ajakirjandusest ja pöörduvad pisut vähem vanemate poole. Nõustamiskeskust kasutavad küsimustele lahenduste otsimisel pisut rohkem antud küsitluses osalenud, samuti on Pärnu õpilaste hulgas vähem neid, kes murega üksi on.

Suhetega seotud küsimuste või probleemide korral on käesolevas uuringus osalenute infoallikana taas esikohal sõbrad – selle on ära märkinud 69,7% vastanutest, teised allikad on tunduvalt vähem kasutatavad (vt joonis 7). Internetist otsib infot 24,2% ja vanematelt küsib 21,2%. Ajakirjanduse poole pöördub 19,7% ja murega üksi on 12,1%. Väga vähe kasutatakse suhteküsimustele lahenduste otsimiseks kirjandust (9,5%) ja nõustamiskeskust (6,1%). Ühtegi vastust ei ole märkinud 18 küsitletut ehk 6,8%.

Joonis 7

Allikate kasutamine
suhetega seotud
probleemide korral

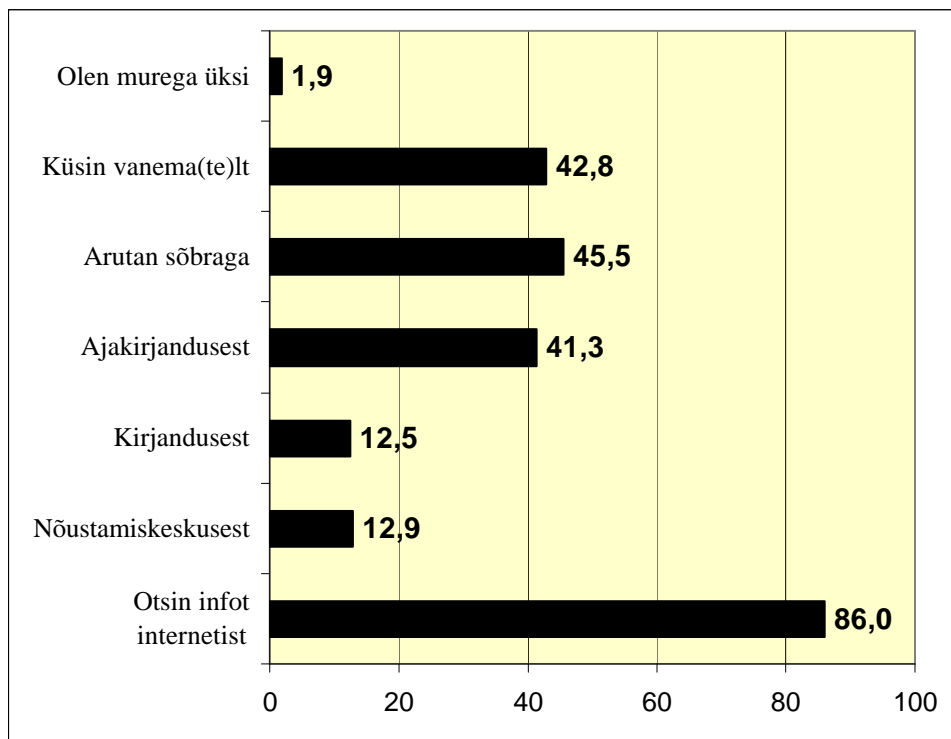

Suhteküsimuste arutamine sõbraga on valdav nii Tartu kui Pärnu küsitluses osalenute seas ning teised infoallikad jäävad suhteliselt tagasihoidlikult esindatuks. Nõustamiskeskuse poole pöödub 4,4% Tartus (Laas jt 2004, lk 15) ja 6,1% Pärnus vastanutest. Murega üksijääjate protsent on väga sarnane – Tartu uuringus osalenud õpilaste seas 12,9 (Ibid, lk 15) ja Pärnus 12,1.

Edasiõppimisvõimaluste kohta uurib enamus küsitletuist vastuseid internetist – koguni 86%, tunduvalt vähem kasutatakse teisi allikaid (vt joonis 8). Sõbraga arutab võimalusi 45,5%, vanematega 42,8%. Ajakirjandusest otsib infot 41,3%, nõustamiskeskusest 12,9%. Kirjanduse poole pöördub 12,5%, probleemiga üksi on 1,9%. Ühtegi varianti ei ole märkinud 10 vastanut ehk 4,3%.

Joonis 8

Allikate kasutamine
edasiõppimisega
seonduvate
küsimuste korral

Edasiõppimisvõimaluste kohta ei olnud A. Laasi ja K. Lamesoo uuringus küsitud.

Noortelt küsiti ka eelpoolmainitud infoallikate usaldusvärsuse kohta (vt tabel 9).

Tabel 9

Infoallikate usaldatavus

Infoallikas	usaldan täielikult		usaldan enamasti		kahtlen usaldusvärsuses		ei usalda		ei vastanud	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Internet	30	11,4	192	72,7	40	15,2	2	0,8	0	0,0
Nõustamiskeskus	114	43,2	99	37,5	18	6,8	12	4,5	21	8,0
Kirjandus	77	29,2	149	56,4	31	11,7	4	1,5	3	1,1
Ajakirjandus	15	5,7	101	38,3	125	47,3	22	8,3	1	0,4
Sõbrad	116	43,9	130	49,2	17	6,4	1	0,4	0	0,0
Vanemad	170	64,4	85	32,2	9	3,4	0	0,0	0	0,0

Enim usaldavad antud küsitluses osalenud noored oma vanemaid – 64,4% täielikult ja 32,2% enamasti (vt tabel 9). Siiski on 3,4% oma vanemate usaldusvärsuse suhtes kahtleval seisukohal. Mitte ükski vastanutest ei ole märkinud, et ta oma vanemaid üldse ei usalda. Teisel kohal usaldatavuse poolest on sõbrad (43,9% usaldab täielikult, 49,2% enamasti) ning nõustamiskeskus (43,2% usaldab täielikult ning 37,5% enamasti). Samas on nõustamiskeskuse usaldatavuse

märkimata jätnud 21 küsitletut ehk 8% ja üldse ei usalda 4,5%. Mõni vastaja oli pidanud vajalikuks lisada, et “ei käi sellistes kohtades”, “pole kasutanud” vms.

29,2% peab kirjandust täiesti usaldusväärseks ja 56,4% enamasti usaldusväärseks. 11,7 % arvab siiski, et kirjanduse usaldusväärsus on kahtlane ning 1,5% ei usalda seda üldse. Kirjanduse kohta ei ole vastust märkinud 1,1%. Internetti enamasti usaldatakse (72,7%). Rohkem on selle usaldusväärssuses kahtlejad (15,2%) kui neid, kelle usaldus on täielik (11,4%). Üldse ei usalda internetti 0,8%. Halvas valguses noorte silmis on ajakirjandus – seda ei usalda 8,3% küsitletuist, usaldusväärssuses kahtleb 47,3%. Enamasti usaldab ajakirjandust 38,3% ja täielikult usaldab 5,7% küsitletutest.

Alati saab oma muredele või küsimustele vastused meelemürkide kohta veidi üle poole - 51,5% - küsitletuist, mõnikord 37,9% ja harva 6,8% (vt tabel 10). 10 inimest (3,8%) ei ole valinud ühtki vastusevarianti. Tervise ning seksiga seonduva kohta saab alati vastused 43,9% ja mõnikord 45,5% küsitletuist. 7,2% tunnistab, et saavad vastuse harva ning kolm inimest (3,4%) ei ole vastanud. Õppimise ning suhete küsimustele leiab alati vastused 39% küsitletuist. Samas on õppimisprobleemid pisut lihtsamalt lahendatavad – mõnikord leiab neile vastuse 55,7% ja harva 4,2%, samas suhete kohta on vastavad protsendid 50,4 ja 7,2. Ühtegi varianti ei ole valinud õppimisküsimuste puhul kolm inimest (1,1%) ja suhteküsimuste puhul üheksa inimest (3,4%).

Raskem on noortel leida vastuseid küsimustele edasiõppimise ja töötamise asjus. Alati saab vastused edasiõppimisega seonduvas 33% ja töötamisega seonduvas 17%. Mõnikord leiab vastused edasiõppimise vallas 56,8% ja töötamise vallas 63,3%, samas on 16,3% neid, kes leiavad töötamise kohta vastuseid harva. Edasiõppimisvõimaluste küsimuste puhul on see protsent pea poole väiksem – 8,7. Töötamisküsimuste kohta ei ole ühtki varianti valinud üheksa (3,4%) ja edasiõppimisvõimaluste kohta neli inimest (1,5%).

Tabel 10

Vastuste saamine erinevates valdkondades

Valdkond	alati		mõnikord		harva		ei vastanud	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Õppimine	103	39,0	147	55,7	11	4,2	3	1,1
Töötamine	45	17,0	167	63,3	43	16,3	9	3,4
Tervis/seks	116	43,9	120	45,5	19	7,2	9	3,4
Alkohol/uimastid	136	51,5	100	37,9	18	6,8	10	3,8
Suhted	103	39,0	133	50,4	19	7,2	9	3,4
Edasiõppimisvõimalused	87	33,0	150	56,8	23	8,7	4	1,5

Tulemused kinnitavad eelpool esitatut – noortel on eelkõige vajaka infot töö- ja edasiõppimisvõimaluste kohta.

Tartu Anne noortekeskuse uuringus osalenud hindavad oma küsimustele vastuste saamist paremaks kui antud küsitlusele vastajad. Kõikides valdkondades peale töötamise (ja edasiõppimisvõimaluste, mille kohta ei ole A. Laasi ja K. Lamesoo uuringus küsitud) saab Tartu uuringus alati vastused oma küsimustele rohkem kui pool vastanutest (Laas jt 2004, lk 15). Antud uuringus küündib alati vastuse saanute protsent üle 50 vaid meelemürkidega seonduvas. Kõige kehvemaks hinnatakse vastuste saamist töötamisega seonduvates küsimustes – neile saab alati vastuse 39,8% Tartu (Ibid, lk 15) ja kõigest 17% Pärnu küsitluses osalejaist.

3.3.2. Infoallikate kasutamise sagedus

Kõige sagedamini kasutavad antud uuringus küsitletud noored internetti oma kodus (vt tabel 11, joonis 7). Iga päev teeb seda 77,3%, vähemalt kord nädalas 15,9%. Neid, kes kodust internetti harvem kasutavad, on väga vähe – kord kuu jooksul kasutab seda 0,8% ja harvem samuti 0,8%. Internetti ei kasuta kodus 5,3%. Väljaspool kodu kasutatakse internetti tunduvalt harvemini – koolis kasutab internetti igapäevaselt 6,1% ja vähemalt kord nädalas 37,5%, mujal iga päev 8,3% ja vähemalt kord nädalas ainult 8%. Vähemalt kord kuus otsib internetist infot koolis 9,1% ja mujal 14,4%, harvem koolis 10,2% ja mujal 20,1%. Koolis ei kasuta internetti infootsinguks 36,7% ja mujal ei kasuta 47,7% küsitletutest. Vastamata on jättnud interneti kasutamise kohta koolis üks (0,4%) ja mujal neli inimest (1,5%).

Televiisorit kasutab info saamiseks iga päev üle poole küsitletuist – 53,4%. 31,4% kasutab seda vähemalt kord nädalas, 8% vähemalt kord kuus (vt tabel 11). Harvem kasutab telerit 3% ja üldse ei kasuta 3,8% vastanuist. Vastamata on jättnud üks inimene (0,4%). Peaaegu pooled vastanuist kasutavad iga päev ka ajakirjandust – 47%. Vähemalt kord nädalas loeb meediaväljaandeid 35,6% ja vähemalt kord kuus 12,9%. Raadiot kasutab igapäevaselt info saamiseks 35,6%, vähemalt kord nädalas 26,1% ja vähemalt kord kuus 12,5%. Harvem on raadio infoallikaks 10,2% vastanutest ja üldse ei kasuta raadiot 15,5%.

Vanemate poole pöördub vajaliku info saamiseks iga päev 41,7% küsitletutest, vähemalt kord nädalas aga 37,5% (vt tabel 11). Vähemalt kord kuus küsib vanematelt infot 12,1% ja harvem 5,3%. Vanemaid ei kasuta info saamiseks 2,7%, ei vastanud kaks inimest (0,8%). Õpetajaid kasutab infoallikana igapäevaselt 32,6 %, vähemalt kord nädalas pöördub õpetajate poole 34,5% ja vähemalt kord kuus 16,7%. Harvem kui kord kuus kasutab info saamiseks õpetajaid 8,7%, üldse ei kasuta 7,2%. Õpetajate kohta ei vastanud üks küsitletu (0,4%).

Ülejäänud allikate kasutussagedus on tunduvalt väiksem (vt tabel 11). Kui koolistend leiab igapäevast kasutust 17% ja iganädalast 30,7% vastanud gümnasistide poolt, siis kooli kodulehte kasutab igapäevaselt vaid 3,8% ja kord nädalas 10,6%. Vähemalt kord kuus kasutab koolistendi 21,6% ja kooli kodulehte 28,4%, harvem kui kord kuus stendi 14,8% ja kodulehte 27,3%. Üldse ei kasuta koolistendi 15,5% ja kodulehte 29,9%. Koolistendi kohta ei ole vastanud üks inimene (0,4%). Koolilehte kasutatakse veelgi harvemini – kaks vastajat (0,8%) igapäevaselt, 11,7% kasutab seda vähemalt kord kuus, 28,8% harvem ning 56,1% ei kasuta üldse. Vastust ei ole märkinud seitse inimest (2,7%).

CD-ROMe kasutatakse info saamiseks üle poole küsitletuist, kuid seda mitte sageli (vt tabel 11). 25,4% kasutab neid harvem kui kord kuus. Iga päev kasutab CD-ROMe 10,6%, vähemalt kord nädalas 8,3% ja vähemalt kord kuus 9,1%. Neid ei kasuta üldse 45,8% ja vastamata on jätnud kaks inimest (0,8%).

Sageli kasutatakse infoallikana sõpru – 67,8% iga päev, 25,8% vähemalt korra nädalas. Vähemalt kord kuus pöördub sõprade poole 3,4% ja harvem 1,5%. Sõprade kohta ei vastanud kaks inimest (0,8%).

Raamatukogu mittekasutajaid on suhteliselt vähe – 8,7% vastanuist tunnistab, et ei kasuta seda endale vajaliku info saamiseks üldse. Vähemalt kord kuus kasutab raamatukogu infoallikana 45,8% ja harvem 31,1%. Iganädalased külastajad või infopärijad on raamatukogus 9,5% ja igapäevased 4,9% vastanutest.

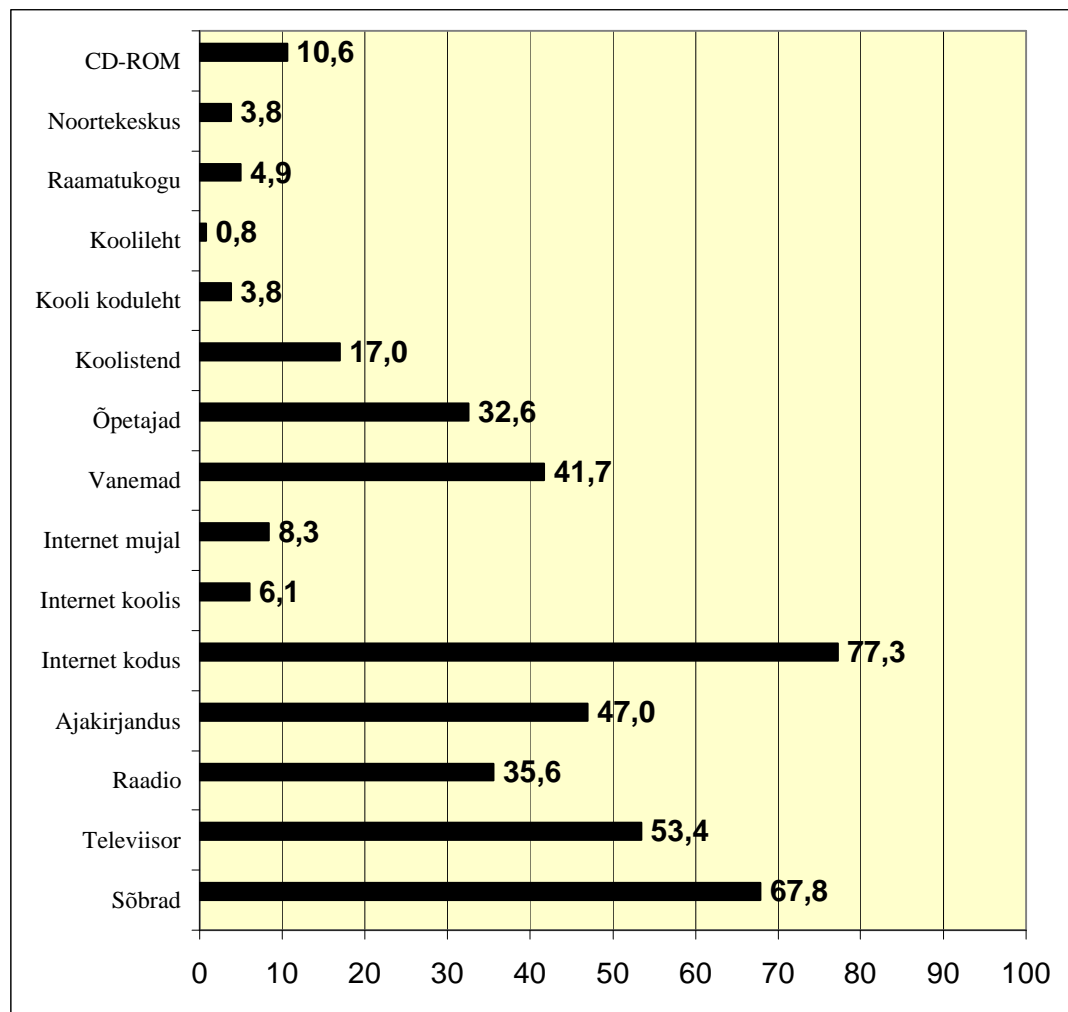
Üldiselt ei pöörduta info saamiseks noortekeskuse poole – 71,6% küsitletuist ei kasuta seda, 16,7% kasutavad noortekeskust harvem kui kord kuus. Iga päev kasutab noortekeskust 3,8%, vähemalt kord nädalas 3% ja vähemalt kord kuus 4,5% küsitletud noortest. Vastamata jättis kaks inimest (0,8%).

Infoallikate kasutamise sagedus

Infoallikas	iga päev		vähemalt kord nädalas		vähemalt kord kuus		harvem kui kord kuus		ei kasuta		ei vastanud	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Sõbrad	179	67,8	68	25,8	9	3,4	4	1,5	2	0,8	2	0,8
Televiisor	141	53,4	83	31,4	21	8,0	8	3,0	10	3,8	1	0,4
Raadio	94	35,6	69	26,1	33	12,5	27	10,2	41	15,5	0	0,0
Ajakirjandus	124	47,0	94	35,6	34	12,9	10	3,8	2	0,8	0	0,0
Internet kodus	204	77,3	42	15,9	2	0,8	2	0,8	14	5,3	0	0,0
Internet koolis	16	6,1	99	37,5	24	9,1	27	10,2	97	36,7	1	0,4
Internet mujal	22	8,3	21	8,0	38	14,4	53	20,1	126	47,7	4	1,5
Vanemad	110	41,7	99	37,5	32	12,1	14	5,3	7	2,7	2	0,8
Õpetajad	86	32,6	91	34,5	44	16,7	23	8,7	19	7,2	1	0,4
Koolistend	45	17,0	81	30,7	57	21,6	39	14,8	41	15,5	1	0,4
Kooli koduleht	10	3,8	28	10,6	75	28,4	72	27,3	79	29,9	0	0,0
Koolileht	2	0,8	0	0,0	31	11,7	76	28,8	148	56,1	7	2,7
Raamatukogu	13	4,9	25	9,5	121	45,8	82	31,1	23	8,7	0	0,0
Noortekeskus	10	3,8	8	3,0	12	4,5	44	16,7	189	71,6	1	0,4
CD-ROM	28	10,6	22	8,3	24	9,1	67	25,4	121	45,8	2	0,8

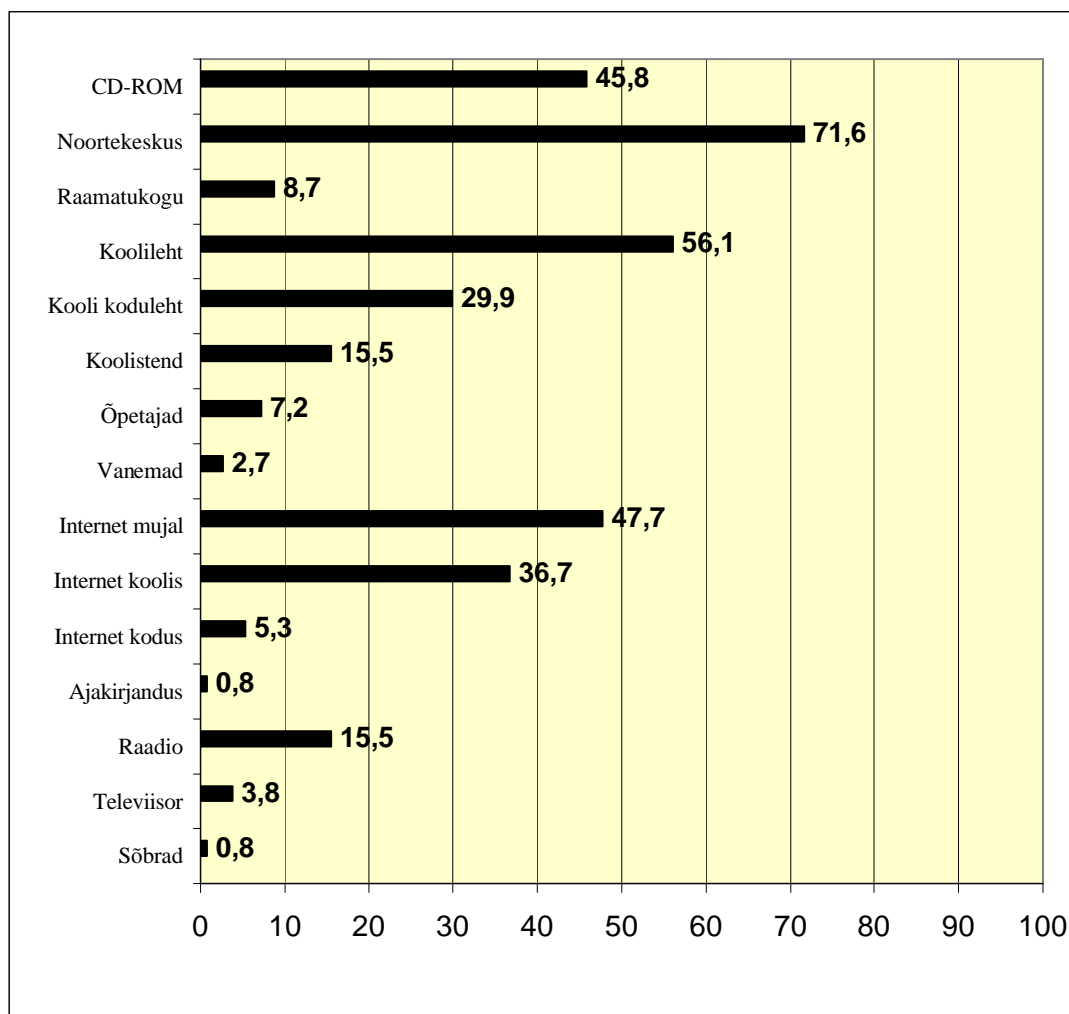
Igapäevaselt kasutatakse infoallikana enim internetti – seda teeb 77,3% vastanutest, ning sõpru – 67,8% (vt joonis 7). Järgnevad televiisor (53,4%), ajakirjandus (47%) ja vanemad (41,7%). Umbes kolmandik küsitletuist kasutab infoallikana igapäevaselt raadiot (35,6%) ja õpetajaid (32,6%). Koolistendilt otsib infot iga päev 17% küsitletutest. Ülejäänud infoallikate igapäevaste kasutajate protsent jääb alla 11.

Joonis 9
 Igapäevaselt
 kasutatavad
 infoallikad

Enam kui kaks kolmandikku (71,6%) küsitatud noortest ei kasuta infoallikana noortekeskust, üle poole (56,1%) koolilehte (vt joonis 10). CD-ROME ei kasuta info otsimiseks 45,8% ja internetti väljaspoolkooli ning kodu 47,7%. Küsitletutest üle kolmandiku (36,7%) ei kasuta ka koolis internetti. Kooli kodulehte ei kasuta infoallikana 29,9% küsitletuist, koolistendi ning raadiot 15,5%. Ülejäänud infoallikate mittekasutajaid on vähe.

Joonis 10
Infoallikate
mitte-
kasutamine

A. Laasi ja K. Lamesoo uuringus ei olnud küsitud nende allikate kasutamise sagedust, vaid kasutamist üldse ja seda, kas nendest allikatest saadava infohulgaga rahul ollakse. Mõningaid paralleele antud küsitluse tulemustega saab siiski tõmmata. Mõlemas uuringus osalenud kasutavad infoallikana kõige enam sõpru, teisel kohal on televiisor, kolmandal ajakirjandus ning neljandal vanemad. Koolilehte ja noortekeskust kasutavad vähe nii Tartus kui Pärnus vastanud, noortekeskuse puhul on kõigub kasutajate protsent vaid poole ühiku võrra – protsent on 28,5 Tartu õpilaste (Laas jt 2004, lk 6) ja 28 Pärnu õpilaste puhul. Koolilehte kasutavad antud küsitluses osalenud siiski märksa enam kui A. Laasi ja K. Lamesoo küsitlud.

Koolistendi ning koolis internetti kasutavate õpilaste protsent on samuti üpris sarnane – stendi puhul Tartus osalenutel 82,6 (Ibid, lk 6) ja Pärnus 84,1; internetti koolis kasutavad Tartu õpilastest 64,7% (Ibid, lk 6) ja Pärnu õpilastest 62,9%. Internetti mujal kasutavad mõlemas uuringus üle 50% - Tartu õpilased 57,1% (Ibid, lk 6), Pärnu õpilased vähem - 50,8%

küsitluteest. Raadiot kasutavad info saamiseks üsna palju mõlemas uuringus osalenud – 78,5% Tartu õpilastest (Laas jt 2004, lk 5) ja 84,5% Pärnu gümnasistidest.

Antud uuringus osalenud pöörduvad info saamiseks rohkem õpetajate poole kui Tartu küsitluses vastanud – protsent vastavalt 92,5 ja 77,1. Samuti kasutavad Pärnu õpilased märksa enam kodus interneti kui tartlased – pärnakad 94,8% ja tartlased 67,4% (Ibid, lk 5). Kooli kodulehte kasutavad küsitlute Pärnu gümnasistidest 70,1% ning Tartu kooliõpilastest 47% (Ibid, lk 6). Tunduvalt rohkem kasutavad Pärnu noored infoallikana raamatukogu – vahe on peaaegu 40%.

3.3.3. Interneti kasutamine

Interneti kasutavad käesolevas uuringus osalenud kõige sagedamini suhtlemiseks – iga päev suhtleb interneti vahendusel 77,3% küsitluteist, vähemalt kord nädalas 17% ja vähemalt kord kuus 2,3%. 0,4% kasutab interneti suhtlemiseks harvem ja 2,7% ei tee seda üldse (vt tabel 12). Ühtegi varianti ei ole märkinud üks vastanu (0,4%).

Tunduvalt üle poole vastanuist kasutab interneti igapävaselt ka vaba aja sisustamiseks – 61,7%. 27,3% teeb seda vähemalt kord nädalas ja 6,1% vähemalt kord kuus. Harvem sisustab oma vaba aega internetiga 2,3% ja üldse mitte 2,7% vastanuist.

Üpris sageli kasutatakse interneti ka infootsinguks – veidi alla poole küsitluteist – 47% igapävaselt - ja 43,6 % vähemalt kord nädalas. Vähemalt kord kuus otsib internetist infot 8% vastanud noortest, harvem 1,1% ja üldse mitte 0,4%.

Uudiseid loetakse internetist vähem – iga päev teeb seda vaid 33%, vähemalt kord nädalas 32,2% vastanutest. Vähemalt kord kuus loeb internetist uudiseid 16,7% ja harvem 10,6%. Interneti ei kasuta uudiste lugemiseks 7,6%.

Interneti kasutamine

	iga päev		vähemalt kord nädalas		vähemalt kord kuus		harvem kui kord kuus		ei kasuta		ei vastanud	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Suhtlemiseks	204	77,3	45	17,0	6	2,3	1	0,4	7	2,7	1	0,4
Infootsinguks	124	47,0	115	43,6	21	8,0	3	1,1	1	0,4	0	0,0
Uudiste lugemiseks	87	33,0	85	32,2	44	16,7	28	10,6	20	7,6	0	0,0
Vaba aja sisustamiseks	163	61,7	72	27,3	16,0	6,1	6	2,3	7	2,7	0	0,0

Ankeedis küsiti, milliseid internetisaite kasutatakse kõige sagedamini. Sellele jättis vastamata 25 inimest ehk 9,5%.

Ülekaalukalt populaarseim internetisait küsitletute hulgas on suhtlusportaal www.rate.ee – seda nimetas 55,2% vastanutest, kogu valimist on protsent 48,1 (vt tabel 13). Küsitluse tulemuste põhjal ei ole www.rate.ee-l ühtki tõsiseltvõetavat konkurenti – teised saidid on küllastatavuselt tunduvalt tagapool.

Portaal portal.hot.ee on küsitletute hulgas populaarsuselt teisel kohtal – seda nimetas 29,1% vastanutest (protsent valimist 25,4). Pisut vähem küllastatakse www.neti.ee-d (23,9% vastanuist) ja uudiste- ning meelelahutusportaaali www.delfi.ee (23,5% vastanuist). Üsna võrdsel pulgal on www.google.com (17,4% vastanud noortest), www.orkut.com (17% vastanuist) ja www.hotmail.com (16,5% vastanuist). Portaaali www.msn.com nimetas 10% vastanutest ja www.mail.ee-d 8,3%. Teisi lehekülgi nimetati tunduvalt vähem, täielik nimekiri on ära toodud lisas 2. Ühtegi saiti ei olnud kirjutanud 34 küsitletut ehk 12,9%.

Küllastatavaimad internetisaidid

Sait	Vastanute arv	% vastanutest	% valimist
www.rate.ee	127	55,2	48,1
portal.hot.ee	67	29,1	25,4
www.neti.ee	55	23,9	20,8
www.delfi.ee	54	23,5	20,5
www.google.com	40	17,4	15,2
www.orkut.com	39	17,0	14,8
www.hotmail.com	38	16,5	14,4
www.msn.com	23	10,0	8,7
www.mail.ee	19	8,3	7,2

A. Laasi ja K. Lamesoo uuringus osalenud noorte kõige sagedamini külastatav internetisait on samuti www.rate.ee (Laas jt 2004, lk 9), kuid selle ülekaal ei ole nii suur kui Pärnus küsitlertel. Saitide külastatavuse tabeli tipp on kahes uuringus üsna sarnane – mõlemas esinevad, kuigi pisut erinevas järjekorras, www.neti.ee, www.hot.ee, www.google.com ja www.delfi.ee. Samuti on mõlema uuringu kasutajate enimkülastatud saitide hulgas esindatud www.mail.ee, www.msn.com ja www.hotmail.com. Tartu õpilaste esimeste eelistuste hulgas ei ole suhtlussaiti www.orkut.com, Pärnu õpilased ei külasta erinevalt tartlastest nii sageli portaali www.everyday.com ja www.uno.ee-d ning üldse ei ole maininud veebimängu www.businessia.com.

Küsimusele, kas koolis õpetatakse, kuidas internetist infot otsida, tuli käesolevas uuringus osalenutel 53% jaatavaid vastuseid ning 44,7% eitavaid vastuseid. Vastamata on jätnud 2,3%. Otsimootoreid kasutab internetist info otsimisel 97% küsitletud noortest, neid ei kasuta 2,3% ja küsimusele ei vastanud kaks inimest (0,8%).

Enimkasutatavad otsimootorid küsitletute seas on Google ja Neti, jättes konkurendid kaugemale (vt tabel 14). Google'it nimetas 93,9% vastanutest (87,9% valimist), Netit 90,3% (84,5%). Veerand vastanutest (täpsemalt 25,1%) kasutab Yahoo otsimootorit (valimist on protsent 23,5). Altavistat nimetas 10,5% vastanutest (9,8% valimist). Teiste otsimootorite hulgas nimetati ära ka Delfi portaali otsimootor (4,9% vastanutest, 4,5% valimist), MSN Search (2,8% vastanutest, 2,7% valimist), AllTheWeb (2,8% vastanutest, 2,7% valimist) jne. Täielik nimekiri on ära toodud lisas 3. Oma eelistusi otsimootorite suhtes ei ole märkinud 6,4% küsitletuist.

Tabel 14

Enimkasutatavad otsimootorid

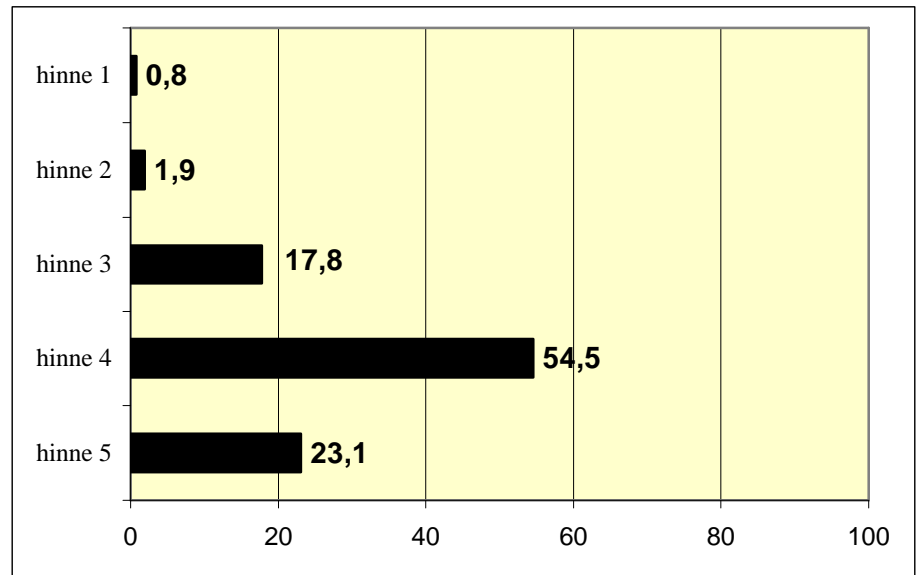
Otsimootor	Vastanute arv	% vastanutest	% valimist
google	232	93,9	87,9
neti	223	90,3	84,5
yahoo	62	25,1	23,5
altavista	26	10,5	9,8
delfi	12	4,9	4,5
msn search	7	2,8	2,7
alltheweb	7	2,8	2,7

Vastajatel paluti hinnata viiepallisüsteemis, kus „üks” on halvim ja „viis” parim hinne, oma oskusi internetist infot otsida. Üldiselt hindavad küsitletud gümnaasiuminoored oma oskusi headeks. Üle poole vastanutest (54,5%) pani endale hindeks „nelja” (vt joonis 11), 23,1% arvab,

et tema oskused on “viie” väärilised. “Kolmega” hindab oma oskust internetist infot otsida 17,8% vastanutest. Siiski on 1,9% vastanutest arvamusel, et tema oskused ei ole väärt kõrgemat hinnet kui “kaks” ja 0,8% leidis, et sobiv hinne on “üks”. Ennast ei hinnanud 1,9% küsitletutest.

Joonis 11

Vastajate hinne
oma oskustele
internetist infot
otsida

3.3.4. Raamatukogu kasutamine

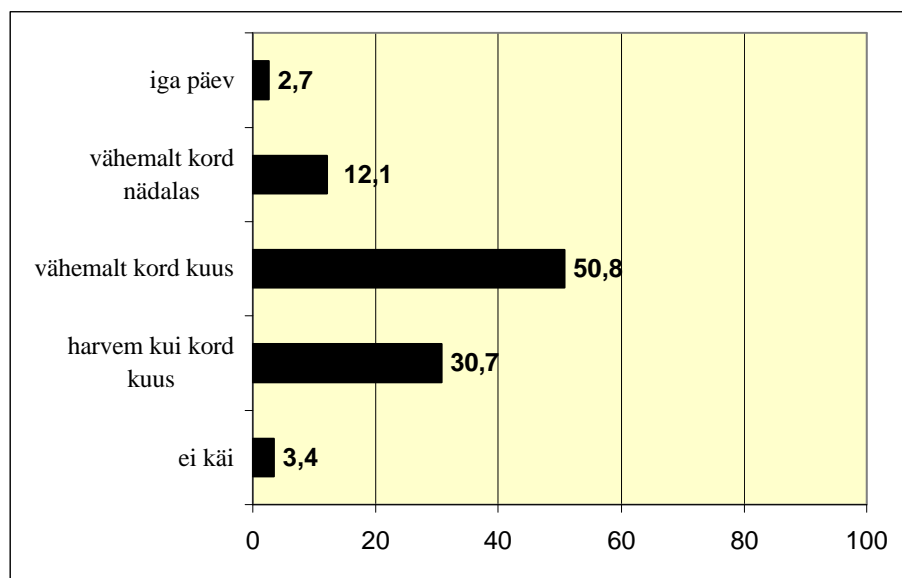
Küsimus „kui tihti käid raamatukogus” sai mõnevõrra erinevad tulemused küsimuse „kui tihti kasutate sulle vajaliku info saamiseks raamatukogu” vastustest.

Raamatukogu külastab vähemalt kord kuus veidi üle poole küsitletutest – 50,8% (vt joonis 12). Iganädalased külastajad on raamatukogus 12,1% küsitletud noortest, igapäevaseid 2,7%. 30,7% käib raamatukogus harvem kui kord kuus ja 3,4% tunnistab, et ei käi üldse. Vastamata on küsimusele jätnud üks inimene (0,4%).

Joonis 12

Raamatukogu

külastamine

Enim käiakse Pärnu linna raamatukogudes – neid külastab 80,3% vastanutest (vt tabel 15). Veidi vähem kui pool (45,5%) küsitletud noortest külastab ka oma kooli raamatukogu. Maakonnaraamatukogudes käib 18,6% küsitletutest.

Tabel 15

Milliseid raamatukogusid külastatakse

Raamatukogu	Vastanute arv	%
Oma kooli raamatukogu	120	45,5
Mõnda Pärnu linna raamatukogu	212	80,3
Mõnda Pärnu maakonna raamatukogu	49	18,6

Muude variantide hulgas toodi ära ka kodused raamatukogud (1,5% vastanutest), “oma endise kooli raamatukogu” (0,4%), Tallinna Ülikooli raamatukogu (0,4%), Tori Põhikooli raamatukogu (0,4%), Tallinna raamatukogud (0,4%) ja Sindi linna raamatukogu (0,4%). Mõned vastanud täpsustasid Pärnu linna või maakonna raamatukogusid, mida nad külastavad (Rääma, Sauga, Are, Häädemeeste, Paikuse raamatukogu).

Elektronkataloogist teavikute otsimist kasutab raamatukogus 39,8% küsitletuist. Üle poole, täpsemalt 57,6% ei kasuta raamatukogus elektronkataloogi. Küsimusele ei vastanud 2,7%.

3.4 Kokkuvõtteks

Uuringu tulemustest jäid silma mõnigad probleemid, mille lahendamiseks oleks üsna mitmeid viise.

Gümnasistide informeeritus ei ole piisav mõningates neile väga tähtsates eluvaldkondades, eelkõige jäi kõlama infopuudus edasiõppimis- ja töövõimaluste kohta. Nendes valdkondades otsitakse enamasti infot internetist ning ehkki oma oskust internetist infot otsida peetakse üldiselt heaks, tunnistab suur osa, et ta saab oma küsimustele vastused ainult mõnikord. Koolidel võiks olla suurem osa internetist asjakohase info otsimise õpetamisel - internet kipub noorte jaoks olema pigem suhtlemis- kui infoallikas.

Koolisiseseid infoallikaid kasutatakse suhteliselt harva, eriti üllatav oli tulemus kooli kodulehe kohta. Kooli kodulehe administraatorid peaksid jälgima, et lehel olev info oleks värsket, aktuaalne ja dünaamiline. Koolistendi võiks kasutada näiteks erinevate kutse- või kõrgkoolid, huviringid jms enda kohta info edastamiseks.

Nõustamikeskusi kasutavad noored infoallikana väga vähe. Õpilastele tuleks tutvustada noorte- ja nõustamiskeskuste pakutavaid võimalusi ning teha küsitlusi uurimaks, mida noored ise keskustelt ootavad.

Raamatukogu elektronkataloogi kasutatakse vähe. Kui kooliraamatukogus pole see ehk võimalik ega vajalik, siis linnaraamatukogudes aitaks lugejate elektronkataloogi kasutamine töötajate aega säästa. Noored kasutavad palju arvutit, seega nende oskuste taha asi ei jää. Raamatukogu peaks elektronkataloogi võimalusi rohkem tutvustama – kasuks tuleks suunavad viidad, teated (nt “Kas sa tead, et võid raamatut otsida kodust lahkumata?”).

KOKKUVÕTE

Koolinoorte infovajadust ei ole palju uuritud. Enamasti on uuringud noorte infovajadusest ja infokäitumisest läbi viidud kooliülesannete lahendamise kontekstis. Uuringute põhjal on välja töötatud erinevaid noorte infootsikaitumise mudeleid.

Käesolevas töös on kasutatud Andrew K. Shentoni ja Pat Dixoni kvalitatiivse uuringu ning Anu Laasi ja Katri Lamesoo 2004. aastal Tartu kooliõpilaste seas läbi viidud küsitluse „Noorte informeeritus ja infokanalid” tulemusi. Viimane uuring oli paljus eeskujuks seminaritöö küsitluslehe koostamisel.

Pärnu gümnaasiumiõpilaste küsitlus toimus 2006. aasta aprillis Pärnu linna viie eesti õppekeelega kooli gümnasistide hulgas. Analüüsiti 264 täidetud ankeeti.

Tulemustest selgus, et Pärnu gümnaasiumiõpilased tunnevad suurt huvi oma tuleviku vastu. Valdkond, millest ollakse enim huvitatud, on edasiõppimisvõimalused. Kahjuks on peaaegu pooled vastajad arvamusel, et infot selle valdkonna kohta on vähe. Nende protsent, kes soovivad saada infot rohkem, on veelgi suurem. Töötamis- ja edasiõppimisvõimaluste kohta informatsiooni leidmist peetakse üldiselt ka tähtsamaks kui isikliku huvi rahuldamist või kooliülesannete ja õppimisega seonduvat.

Üle poole vastanutest tunneb huvi pidudel ja väljas käimise, kultuuriürituste, töö- ja sportimisvõimaluste vastu. Sportimisvõimaluste kohta on Pärnu noortel oluliselt vähem infot kui meelelahutuste ja kultuuriürituste kohta, enim tuntakse puudust töövõimalustega seonduvast infost.

Otsitava informatsiooni olulisimateks omadusteks peetakse selle täpsust ja ajakohasust. Üle poole vastanutest peab tähtsaks info esitamise lihtsust ning üllatuslikult soovib samuti üle poole vastanutest, et info oleks teemat sügavuti käsitlev.

Probleemsete eluvaldkondadega esile kerkinud küsimustele eelistavad vastanud otsida infot internetist ja/või arutada neid sõbraga. Ajakirjandusest otsitakse peamiselt infot töövõimaluste ning alkoholi ja/või uimastite kohta. Oma vanemate poole pöördatakse info saamiseks põhiliselt õppimise, edasiõppimis- ja töövõimaluste asjus, kuid ka suhete, tervise ja seksiga seotud küsimustes. Kirjandust kasutatakse peamiselt õppimisega, vähem tervise ja seksiga seotud infot otsides. Nõustamiskeskuse poole pöördatakse vähe, küsimuste teemadeks on enamasti meelemürgid, tervise ja/või seksiküsimused ning edasiõppimisvõimalused. Muredega üksi jäämist esineb vähe. Kõige raskem on noortel leida oma küsimustele vastused edasiõppimis- ja töötamisvõimaluste kohta, lihtsaim alkoholi ja/või uimastite kohta.

Enim usaldatakse infoallikana oma vanemaid. Üldiselt usaldatakse ka sõpru ja nõustamiskeskust. Vähem usaldatakse kirjandust ning internetti, kõige ebausaldusväärsem on noorte silmis ajakirjandus.

Sagedamini kasutatav infoallikas on gümnaasiuminoorte hulgas kodune internet. Väljaspool kodu kasutatakse internetti tunduvalt harvem. Tihti kasutatakse infoallikana ka sõpru ja televiisorit, veidi harvem ajakirjandust, vanemaid, õpetajaid ning raadiot. Harva leiavad kasutust koolilehed ja koolide kodulehed, pisut sagedamini koolistendid. Samuti ei kasutata kuigi sageli noortekeskust ning suur osa ei tee seda üldse. CD-ROMid ei leia paljude vastanute poolt üldse kasutust. Raamatukogust otsitakse infot suhteliselt harva.

Internetti kasutatakse kõige sagedamini suhtlemiseks – seda kinnitab ka populaarsemate internetisaitide nimekirja ülemine ots, mis tipneb suhtlusportaaliga www.rate.ee. Populaarsemate saitide hulka kuuluvad ka mitmed e-posti teenuse pakkujad. Enimkasutatud saitide esikümnesse mahtus veel teinegi suhtlusportaal www.orkut.com, esindatud olid ka populaarsed otsimootorid www.google.com ja www.neti.ee. Neil otsimootoritel ei ole noorte silmis ühtki tõsiseltvõetavat konkurenti. Oma oskusi internetist infot otsida hindavad noored headeks, alla “nelja” pani endale hindeks vähem kui veerand küsitletutest.

Raamatukogu külastab enamus vastanud noori, üle poole teeb seda vähemalt kord kuus. Enim käiakse Pärnu linna raamatukogudes, veidi alla poole kasutab ka oma kooli raamatukogu. Maakonnaraamatukogusid külastatakse vähem. Elektronkataloogi ei kasuta raamatukogus üle poole küsitletuist.

Tartu Anne noortekeskuse korraldatud uuringu tulemustega võib tõmmata mitmeid paralleele. Mõlemas uuringus osalenutel on puudu infost töövõimaluste kohta, noorte informeeritus ei ole mitmetes olulistes eluvaldkondades rahuldav. Madal on mõlemas uuringus osalenute ettevõtlusalane teadlikkus. Ühed meelsamini kasutatavad infoallikad on nii ühele kui teisele küsitlusele vastanuil sõbrad, televisioon ning internet. Populaarsemate internetisaitide nimekiri oli kahes uuringus üsna sarnane. A. Laas ja K. Lamesoo leiavad, et kasutatavate internetisaitide piiratud arv näitab seda, et noored ei oska tegelikult interneti võimalusi ära kasutada. (Laas jt 2004, lk 18)

KASUTATUD KIRJANDUS

Laas, A. & Lamesoo, K. 2004. *Noorte informeeritus ja infokanalid: uuringu aruanne*. [Http://www.entk.ee/failid/ntinfuur.doc](http://www.entk.ee/failid/ntinfuur.doc), (17. veebruar 2006).

Raamatukogusõnastik. 2006. [Http://pang.nlib.ee/termin/](http://pang.nlib.ee/termin/), (4.mai, 2006).

Shenton, A.K & Dixon, P. 2003. *Models of young people's information seeking*. – Journal of Librarianship and Information Science, No 35, pp 5 - 22.

Shenton, A. K. & Dixon, P. 2005. *Information needs: Learning More about what Kids Want, Need and Expect from Research*. - Children & Libraries: The Journal of the Association for Library Service to Children; No 2, pp 20-28.

Tibar, A. 2001. *Tööstusspetsialistide infovajadused ja infootsikäitumine = Information needs and information-seeking behaviour of specialists in industry*. Tallinn: Tallinna Tehnikaülikooli Kirjastus.

Toots, A. & Plakk, M. & Idnurm, T. 2004. *Infotehnoloogia eesti koolides: trendid ja väljakutsed: uuringu „Tiiger luubis” (2000-2004) lõppraport*. [Http://www.tiigrihype.ee/publikatsioonid/tiiger_luubis_2004/TL2004.pdf](http://www.tiigrihype.ee/publikatsioonid/tiiger_luubis_2004/TL2004.pdf), lk 17-30 (14. mai 2006).

Virkus, S. 2003. *Infokirjaoskus ja infokäitumine infouuringute kontekstis: I*. [Http://www.tlu.ee/~i-foorum/ifoorum7/Artiklid/sirje.htm](http://www.tlu.ee/~i-foorum/ifoorum7/Artiklid/sirje.htm), (28. veebruar 2006).

Wilson, T. *Models in Information Behaviour Research*. - The Journal of Documentation, No 3, pp 249-270.

LISAD

Lisa 1 Küsitlusleht

Küsitlusleht

Etteantud vastusevariantide puhul tõmba sobivale ring ümber.

- 1) Sugu M N
- 2) Elukoht Pärnu linn Pärnu maakond Muu
- 3) Kool.....
- 4) Vanus.....
- 5) Milliseid valdkondi puudutav informatsioon sind huvitab?

	Jah
Pidudel/väljas käimine	1
Sportimisvõimalused	1
Ost, müük, vahetus	1
Edasiõppimisvõimalused	1
Huvialad	1
Teatri-, kontserdi- ja näitusekülastused	1
Ettevõtlus	1
Töövõimalused	1
Noorte nõustamine	1
Suhted ja seks	1

Muu (palun täpsusta).....

6) Kuidas hindad oma informeeritust nendes valdkondades:

	infot on piisavalt	infot on vähe	infot ei ole üldse	ei tunne selle vastu huvi
Pidudel/väljas käimine	1	2	3	4
Sportimisvõimalused	1	2	3	4
Ost, müük, vahetus	1	2	3	4
Edasiõppimisvõimalused	1	2	3	4
Huivialad	1	2	3	4
Teatri-, kontserdi- ja näitusekülastused	1	2	3	4
Ettevõtlus	1	2	3	4
Töövõimalused	1	2	3	4
Noorte nõustamine	1	2	3	4
Suhted ja seks	1	2	3	4

7) Milliste teemade kohta soovid rohkem infot?

	Jah
Pidudel/väljas käimine	1
Sportimisvõimalused	1
Ost, müük, vahetus	1
Edasiõppimisvõimalused	1
Huivialad	1
Teatri-, kontserdi- ja näitusekülastused	1
Ettevõtlus	1
Töövõimalused	1
Noorte nõustamine	1
Suhted ja seks	1

8) Kui tähtis on sinu jaoks leida informatsiooni järgnevalt loetletud valdkondades?

	Väga tähtis	Tähtis	Mitte eriti tähtis	Tähtsusetu	Ei oska öelda
Kooliülesannete ja õppimisega seonduv	1	2	3	4	5
Töötamis- ja edasiõppimisvõimalustega seonduv	1	2	3	4	5
Isikliku huvi/uudishimu rahuldamine	1	2	3	4	5

Kas mõni sinu jaoks oluline valdkond jäi eelnevalt nimetamata? Milline?

.....

9) Millised on sinu nõuded otsitavale infole?

	Jah
Informatsioon peab olema pidevalt uuenev (ajakohane)	1
Informatsioon peab olema täpne	1
Informatsioon peab olema lihtsalt esitatud	1
Informatsiooni peab olema võimalikult palju	1
Informatsioon peab olema teemat/valdkonda põhjalikult ja sügavuti käsitlev	1

10) Kui sul on mure või tekib küsimusi järgnevalt loetletud valdkondades, kust sa otsid abi (vali kõik sobivad variandid):

	otsin infot Internetist	nõustamis-keskusest	kirjandusest	ajakirjandusest	arutan sõbraga	küsin vanema(te)lt	olen murega üksi
Õppimine	1	2	3	4	5	6	7
Töötamine	1	2	3	4	5	6	7
Tervis/seks	1	2	3	4	5	6	7
Alkohol/uimastid	1	2	3	4	5	6	7
Suhted	1	2	3	4	5	6	7
Edasiõppimisvõimalused	1	2	3	4	5	6	7

11) Kuidas hindad eelpoolnimetatud allikate usaldusväärsust?

	usaldan täielikult	usaldan enamasti	kahtlen usaldusväärsuses	ei usalda
Internet	1	2	3	4
Nõustamiskeskus	1	2	3	4
Kirjandus	1	2	3	4
Ajakirjandus	1	2	3	4
Sõbrad	1	2	3	4
Vanemad	1	2	3	4

12) Kas saad oma muredele/küsimustele vastused?

	Alati	Mõnikord	Harva
Õppimine	1	2	3
Töötamine	1	2	3
Tervis/seks	1	2	3
Alkohol/uimastid	1	2	3
Suhted	1	2	3
Edasiõppimisvõimalused	1	2	3

13) Kui tihti kasutad sulle vajaliku info saamiseks:

	iga päev	vähemalt kord nädalas	vähemalt kord kuus	harvem kui kord kuus	ei kasuta
Sõpru/tuttavaid	1	2	3	4	5
Televiisorit	1	2	3	4	5
Raadiot	1	2	3	4	5
Ajalehti/ajakirju	1	2	3	4	5
Interneti kodus	1	2	3	4	5
Interneti koolis	1	2	3	4	5
Interneti mujal	1	2	3	4	5
Vanemaid/sugulasi	1	2	3	4	5
Õpetajaid	1	2	3	4	5
Koolistendi	1	2	3	4	5
Kooli kodulehte	1	2	3	4	5
Koolilehte	1	2	3	4	5
Raamatukogu	1	2	3	4	5
Noortekeskust/rahvamaja	1	2	3	4	5
CD-ROMe	1	2	3	4	5

14) Kui tihti kasutad interneti:

	iga päev	vähemalt kord nädalas	vähemalt kord kuus	harvem kui kord kuus	ei kasuta
Suhtlemiseks	1	2	3	4	5
Infootsinguks	1	2	3	4	5
Uudiste lugemiseks	1	2	3	4	5
Vaba aja sisustamiseks	1	2	3	4	5

15) Milliseid internetisaite kasutad kõige sagedamini? Nimeta vabas järjekorras kolm.

.....

16) Kas koolis õpetatakse, kuidas internetist infot otsida? Jah Ei

17) Kas kasutad info otsimiseks otsimootoreid (Neti, Google jms)? Jah Ei

18) Kui vastasid eelmisele küsimusele „jah”, siis nimeta kuni kolm otsimootorit, mida enim kasutad.

.....

19) Hinda oma oskust internetist infot otsida viiepallisüsteemis, kus 1 on halvim ja 5 parim hinne.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

20) Kui tihti käid raamatukogus?

iga päev	vähemalt kord nädalas	vähemalt kord kuus	harvem kui kord kuus	ei käi
1	2	3	4	5

21) Millist raamatukogu kasutate?

	Jah
Oma kooli raamatukogu	1
Mõnda Pärnu linna raamatukogu	1
Mõnda Pärnu maakonna raamatukogu	1

Muu (palun täpsustada).....

22) Kas kasutate raamatukogus elektronkataloogi (raamatute jms otsimist arvutist)?

Jah Ei

TÄNAN VASTUSE EEST!

Lisa 2 Sagedamini külastatavamad internetisaidid

Sait	Vastanute arv	% vastanutest	% valimist
rate.ee	127	55,2	48,1
hot.ee	67	29,1	25,4
neti.ee	55	23,9	20,8
hotmail.com	38	16,5	14,4
delfi.ee	54	23,5	20,5
google.com	40	17,4	15,2
orkut.com	39	17,0	14,8
msn.com	23	10,0	8,7
mail.ee	19	8,3	7,2
ehh.ee	7	3,0	2,7
aegmaha.com	7	3,0	2,7
postimees	6	2,6	2,3
u-pop.ee	6	2,6	2,3
everyday.com	5	2,2	1,9
hanza.net	5	2,2	1,9
hiphop.ee	4	1,7	1,5
hattrick.org	3	1,3	1,1
hinnavaatlus.ee	3	1,3	1,1
msn messenger	3	1,3	1,1
soccernet.ee	3	1,3	1,1
sport.etv.ee	3	1,3	1,1
torufoorum	3	1,3	1,1
uno.ee	3	1,3	1,1
ajalehed	2	0,9	0,8
auto24.ee	2	0,9	0,8
carrating.org	2	0,9	0,8
chop.ee	2	0,9	0,8
eile.ee	2	0,9	0,8
foorumid	2	0,9	0,8
gmail.com	2	0,9	0,8
hobby-style.ee	2	0,9	0,8
jippii	2	0,9	0,8
managerzone.com	2	0,9	0,8
nali.ee	2	0,9	0,8
pilt.ee	2	0,9	0,8
planc.ee/planc3	2	0,9	0,8
rada7.ee	2	0,9	0,8
rally.ee	2	0,9	0,8
soccernet.com	2	0,9	0,8
sportnet.ee	2	0,9	0,8
webct.e-uni.ee	2	0,9	0,8
webmail.edu.ee	2	0,9	0,8
reisikuulutused	1	0,4	0,4
24/7	1	0,4	0,4
altavista	1	0,4	0,4
applegeeks.com	1	0,4	0,4
autonet	1	0,4	0,4
break.com	1	0,4	0,4
clubforce.ee	1	0,4	0,4

clubprive.ee	1	0,4	0,4
defected.com	1	0,4	0,4
digitala	1	0,4	0,4
duk-I foorum	1	0,4	0,4
ea.com	1	0,4	0,4
eesti ekspress	1	0,4	0,4
ekool.ee	1	0,4	0,4
elion	1	0,4	0,4
epl.ee	1	0,4	0,4
erinevad koduleheküljed	1	0,4	0,4
fanclub.terminaator.ee	1	0,4	0,4
fashion.net	1	0,4	0,4
femme.ee	1	0,4	0,4
filmi	1	0,4	0,4
foorumid	1	0,4	0,4
foto.kala.ee	1	0,4	0,4
freddyshouse.com	1	0,4	0,4
gameland.ee	1	0,4	0,4
gotfrag.com	1	0,4	0,4
greatestjournal.com	1	0,4	0,4
isohunt.com	1	0,4	0,4
killsometime.com	1	0,4	0,4
kooli kodulehekülg	1	0,4	0,4
kooliga seonduvad saidid	1	0,4	0,4
lasering.ee	1	0,4	0,4
last fm;	1	0,4	0,4
last.fm	1	0,4	0,4
linux.ee	1	0,4	0,4
livejournal	1	0,4	0,4
luix.pri.ee	1	0,4	0,4
mafiaparadise.com	1	0,4	0,4
mingid ajalehed	1	0,4	0,4
mininova	1	0,4	0,4
motokuur	1	0,4	0,4
neowin.net	1	0,4	0,4
netisõnastik (Eesti-Inglise)	1	0,4	0,4
newgrounds.com	1	0,4	0,4
otsing, ja muu	1	0,4	0,4
otsingumootor	1	0,4	0,4
pasundaja.ee	1	0,4	0,4
puri.ee	1	0,4	0,4
q-dance.ne	1	0,4	0,4
reklaami	1	0,4	0,4
saal.ee	1	0,4	0,4
sleht.ee	1	0,4	0,4
soccernet	1	0,4	0,4
suhtlemine, uudised, infootsingud	1	0,4	0,4
swb.ee	1	0,4	0,4
triobet.com	1	0,4	0,4
uefa.com	1	0,4	0,4
uudiste	1	0,4	0,4
vabrik.com	1	0,4	0,4

webmsn.com	1	0,4	0,4
WeThe People foorum	1	0,4	0,4
wikipedia	1	0,4	0,4
viko.ee	1	0,4	0,4
vodafone	1	0,4	0,4
www.amazon.ee	1	0,4	0,4
www.blogspot.com	1	0,4	0,4
www.bussipark.ee	1	0,4	0,4
www.cad-comic.com	1	0,4	0,4
www.car.ee	1	0,4	0,4
www.clubunlimited.ee	1	0,4	0,4
www.ema.edu.ee (Eesti Muusikaakdeemia)	1	0,4	0,4
www.etv24.ee	1	0,4	0,4
www.globalhardstyle.com	1	0,4	0,4
www.hofk.com	1	0,4	0,4
www.isero.com	1	0,4	0,4
www.kava.ee	1	0,4	0,4
www.kool.ee	1	0,4	0,4
www.lhv.ee	1	0,4	0,4
www.lontu.ee	1	0,4	0,4
www.manis.ee	1	0,4	0,4
www.masterplanforum.com	1	0,4	0,4
www.metalstorm.ee	1	0,4	0,4
www.motoclub.ee	1	0,4	0,4
www.motorsport.ee	1	0,4	0,4
www.motosport.ee	1	0,4	0,4
www.newyorktimes.com	1	0,4	0,4
www.pshg.edu.ee	1	0,4	0,4
www.rotten.com	1	0,4	0,4
www.runescape.com	1	0,4	0,4
www.sass.ee	1	0,4	0,4
www.seb.ee	1	0,4	0,4
www.style.com	1	0,4	0,4
www.tdr.pri.ee	1	0,4	0,4
www.uefa.com	1	0,4	0,4
www.vampirfreaks.com	1	0,4	0,4
www.weebl.jolt.co.uk	1	0,4	0,4
www.vwklubi.org	1	0,4	0,4
XD	1	0,4	0,4
yahoo.com	1	0,4	0,4
yourmp3.net	1	0,4	0,4

Lisa 3 Enimkasutatavad otsimootorid

Otsimootor	Vastanute arv	% vastanutest	% valimist
google	232	93,9	87,9
neti	223	90,3	84,5
yahoo	62	25,1	23,5
altavista	26	10,5	9,8
delfi	12	4,9	4,5
msn search	7	2,8	2,7
alltheweb	7	2,8	2,7
www.download.com	4	1,6	1,5
www.miksike.ee	3	1,2	1,1
hotmail.com	2	0,8	0,8
nuuskur	2	0,8	0,8
FTP Search	2	0,8	0,8
www.wikipedia.org	1	0,4	0,4
www.sponsor.com	1	0,4	0,4
vambler	1	0,4	0,4
sõbrad (msn)	1	0,4	0,4
rate :P	1	0,4	0,4
pildid google	1	0,4	0,4
maailm.com	1	0,4	0,4
kazaa	1	0,4	0,4
HotBot	1	0,4	0,4
hinnavaatlus	1	0,4	0,4
gigablast	1	0,4	0,4
FTP search	1	0,4	0,4
www.wärk	1	0,4	0,4
auto24	1	0,4	0,4
ASK	1	0,4	0,4
1182	1	0,4	0,4
FTP search	1	0,4	0,4
amazon	1	0,4	0,4